

10a

159

1493

map of the 15th century

Macer Floridus, Amelius
De virtutibus herbarum et aromatum.
n.p. 1493
manuscript of the 15th century

64919

C.

Class 10 a. No. 159

CASPAR WISTAR LIBRARY FUND.

BY PURCHASE.

\$ 2.00

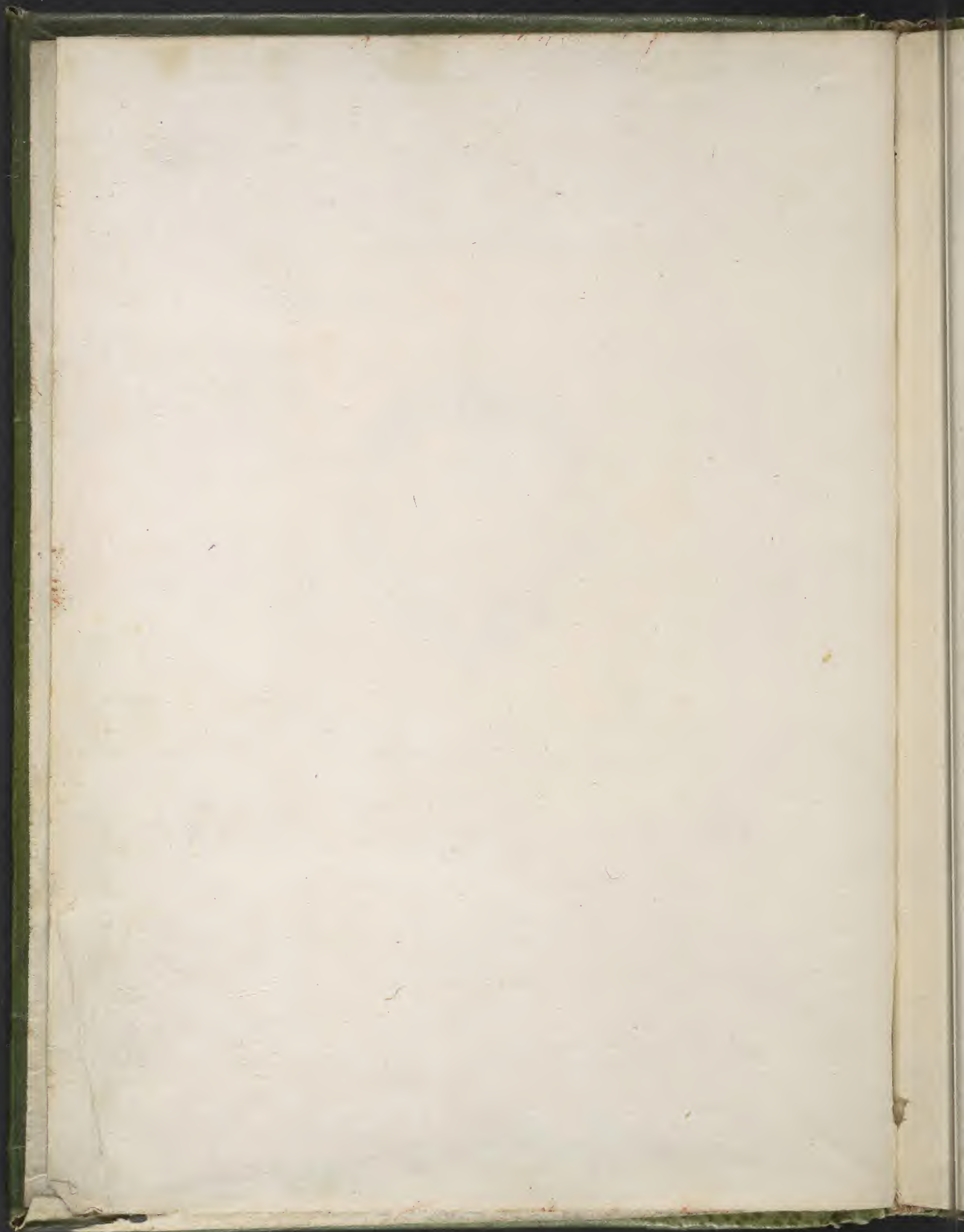
FROM THE
J. STOCKTON HOUGH
LIBRARY

265
1890

Stockton-Hough
LIBRARY

M. J. Sac. XV.
Maest. P. rege Benes.
Folio 34 date 1493

E Incipit Mater. de virtutibus herbarum et Aromaticum.

Capitulum primum de Artemisia.

Herbarum quasdam dicitur carmine Virres
Herbarum mater dedit Artemisia nomen.

Cui grecus sermo iustum puto ponere primo.

Huius opem fertur prius inuenisse Diana

Artemis - grece que dicitur. indeque nomen

herba tenet - quia sic inuentrix dicitur eius.

Precae morbis mulieribus ista medetur

Menstrua deducit eius decoctio sumpta.

Hoc quod facit matris si sepe fouet eadem.

Vel si cauda mero soluta terendo bibat.

Aut si tuta viens super alium nocte ligetur.

Pellit abortiuum potu vel subdita tantum

Amatias steriles soluit. pellitque timorem.

Urina potata act. lapidesque repellit.

Veteresque uiuat cum vino sepius hausta.

Hanc adipi unctam sturnis appone laudat

Plinius. hancque iubet cum uino sumere terram.

Hoc opium nimium si quando leserit haustum

Subuenit eximie. si vino cocta bibatur.

Affirmat quidam. quisque gustauerit illam

Et nullo valeat nocuo medicamento lecti

Et quod cum mersu non appetat ulla ferax

Radix illius collo suspensa rubetis

Dicit. et cunctis nocuis obsistere tamis.

Sucus adhuc eius cum uino potest haustus.

Si vino contrita recens seruabit herba

vinum predictis reddit medicabile morbis.

Et super est et odor vino gratissimus illi.

Confortat stomachum. sanat pericula sumptum.

Et multis alijs affirmant utile causis.

Capitulum 2um de Abrotano

Artius Abrotano fertur gradus esse caloris.

Et desiccandi semen feruentius herba est.

Vnde uiuat nequos. et causas periculis omnes

SEP 12 1901

Illius elixi si sit decoctio sumpta.
Sic quoque dysurias praeleat, sitimque repellit.
Et prodest lumbis sic, uulnibusque quævellis.
Omnibus his cunctisque vino proderit haustus.
Vrinam mundat sic, et pericula purgat.
Sic curat sciam, sic sumptum menstrua purgat.
Serpentes mordere fugat, bibulamque venena
Illorum extinguit, fugatque frigora febris.
Ante quæ ueniant, si multo sumis^{ignis} anime.
Aut quo decoquit oleo si membra pungas.
Lumbicos ventus hæc sepe bibendo necabis.
Huic miccas panis et mala et omnia iungas.
Insimul anime coquas, cilioque cocta dolori
Apponas uel feruori, curabis utrumque.
Stipes infixas, et spiritus absterget ipse.
Appositi per se uel adipsi si iungantur illi.
Hoc etiam veneri puluere subdita tantum
Incurat, et veneris noxas potata resistit.

Capitulum 3um de Abrotano Absinthio

In primo calidum esse gradu vis secunda secundo
Dicit absinthii, stomachum corroborat herba.
Illius quoque modo, qui sipsent illam.
Sed melius plume si sit decocta liquore.
Et sic sub diuo prius infrigida bibat.
Sic potens variis eius succurrit morbis.
Hoc quoque modo pulit lumbicos mellis et alium.
Eius et in medicis seclat sic sumpta dolore
Vini potu deducat, et menstrua soluit.
Illi si nardum qui profert gallia iungis
Et cuncta teras et mulsam tuta resolues.
Precipue tali purgabis menstrua potu.
Hoc quoque prestabit cum lana subdita molli.
Si siler et nardus et acetum iungantur illi.
Noxia detergetis potu fastidia tali.
Examina si rube, iungas huic salque piperque
Cuique mero tundes des hoc decocta ve potu

Moxius et crudus stomachi repellitur humor
Pecunia coniuncta pectus mure iuvat hausta.
Acri cum vino tuta se quilibet vngens
Nō metuit pulices vsteque fugantur adore.
Veteris cuncta clavis hanc apiosotata
Cicat epae sibi si iungat gallica nardus
Splendat sibi uicta potata iunabit aceto.
Sic quē fungos depellit sumpta noaum.
Obstat pestifere cum iuno suppta cicute.
Sicque uenenatis citatur mōsibus hausta.
Et claros oculos reddit cum melle puncta.
Hocque modo sugillatis superaddita predest.
Decocteque vapor obstuscas librat aures.
Si manant sanie cum melle recens supadde.
Subuenit angine melli mītoque iugata.
Vulnereque prodest contrita recentibus illa
Si supaddeat. capitis sic vlcera purgat.
Duratiusque iuvat eius decoctio fotu.
Nausea nō poterit quicquid vexare marina
Antea cōmixtam vino qui supserit illam.
In lineo panno si circumcincta fixatur
Inguinis in modicum fert cohibere tumorem.
Olfactu summum caput vel subclita prestat
Hanc sibi supponi si nō presumpserit eger.
Demigret cūnes cūis eius si bene mixtus
Cerofo fuerit, quo si sepe punctus.
A tinea curā reddet quā condit archam
Sub lingua factū curat cum melle tumore.
Lūoreque nigrae qui archa luminis orbem
Apparere solet curat idem medicamen.
Auris depellit sonitū cum felle iuino.
Duritiā splenis eius cathaplasma resoluit.
Coniuncto sibi melle mātū si subdit herba.
Desicabit cum manareque menstrua coget
Ex oleo fuerit vruchis si cocta iunabit.
Non modice stomachum et eat hoc vnguine fotum.

Incaustro vino quo sit macerata solito
Si stabis contum mus non teret amplius illa.
Plinius attolit magnis hanc laudibus herbam
Romanosque refert sacus ex more diebus
Cum quadrigarum cursu certare soleant,
Absinthij succus solitos donare bibendum.
In capitolina victori sede locato.
Cedentes pretium pamentis reddere dignum.
Illico firmas posse servare salutem.
Que constat mudo pretio pretiosior omni.

Capitulum 4^m de vitica.

Vitica quae quibus grecis a calyphe dicitur
feruida non modice vis illi dicitur esse.
Unde nec immerito nomen sumpsisse videtur.
Tacta quae exiit digitos vitica tenentes.
Hec solet veteres cum vino sumpta iuvare
Illius semen collas cum melle meditare.
Et tussim veterem curat si sepe bibat.
Siccus pulmonum pellit. Venensque tumorem
Omnibus his pulvis prodest cum melle.
Aut succus viridis cum vino sepius haustus.
Cum sale de folijs eius factum cathaplasma
Ulcibus prodest. et sordida ulnura purgat.
Et contra morsus valet hoc cathaplasma caninos
Hec caninos et periculosas luxatas curat.
hocque reformat caro que discessit ab osse.
Et solet humores hoc desiccare nocentes.
Ac cum vino radix contrita tumorem
Compescit splenis. podagra sic subuenit illa.
Omnibus et morbis sic subuenit articulis.
Omnibus his prodest superaddita. Vel sibi iuncta.
Si coquis hanc oleo. foveas hanc unguine membra.
Naribus impositus succus. soluique tumorem
Elicit inani. Vis est sibi tanta caloris.
Quae si manantem capias retine tumorem
Vitace succo frontem line. expulmit illum.

Si supponatur cum maza mentana pingat.
 Sic claudit iulna matris humore grauata
 Vitice folijs reuocabit ulla fucata.
 Cum uino bibitum semen uenerè mouet eius.
 Et melius trite si iungas melq. pipr. q.
 Et sic cum uino simul conuicta bibatur.
 Pleuréticos pectus pulmones adiuuat eius
 Semen si fuerit sup. tum cum melle iugatum.
 Cum mulsu bibitum lotum producit habundans.
 Herba retens eius oleum si more coquatur
 Detur illius decoctio molliet aluum.
 Ore dum clauso succus si uoluntur eius
 Vix nō modicum poterit sedare timores.
 Sudorē mouet ex oleo decocta pingens
 Si quadrupes quatuorq. marem pferre recusat
 Vitice folijs reuocabitur ulla fucata.
 Sit naturalē calor exatit ille calorem.
 Defluuium capitis si succo seminis eius
 Ungas sepe caput uerum dicit galienus.
 Illius semen collectum tempore messis
 Et desiccatum multis erit utile causis.

Capitulum 4^m de Aleo

S Cordeon argine sit alea dicta latine.
 Cuius vim media caudam sicutq. perit
 In quarto posuere gradu massam vel inuncta
 Curat quos serpens vel scorpūs intulit ictus.
 Sanat et appositū morsus cum melle amicos.
 Et nocui vermes eius pelluntur odore.
 In mulsu coctum comestum cui sit acetum
 Et bibitum ventris vermes tineaq. repellit.
 Ex oleo cum teste sua si decoquis illud
 Morsus pestiferos reddis hoc unguine sanos.
 Corpus rattritum cura sanabis eadem.
 Unguine vesice dolor et tumor si exprimuntur.
 Ipse refert pporas edua posse secundas
 Fume combusta si vulua dum forneatur.

Pulmonum varias coctum cum lacte querellas
Potatūq; iuvat vel tridum sepe comestum.
Cum centauria Diodes dare precepit illud
Idropias sic humores desiccat aquosos
Idem neu fletus elixū sumere iussit.
Plaxagoras illo fuit usus cum coriandro
Et vino. causas sic curans vetericos.
Et sic potatū dicit q; molliat alium.
Cumq; faba coctum capitis sedare dolorem
Dicit. attito si tempora prius illo.
Ansens hūc adipem iūgens tepidūq; dolenti
Infundas aurā. pelare subuenit illi.
Elixum turrim iuvat / 7 suspiria sedat.
Clarificat rancam tridum coctūq; uocem
Sed magis elixum iuvat illā sepe comestum.
Adiuvat ibocum pulti suprimq; tenasmon.
Porano iūgens adipi si conters ipsam.
Non modicos reprimēs supaddens sepe timores.
Hunc ignotaz potus nō ledit aquaz.
Nec diuersoz mutatio facta locoz.
Alea qui mane ieiunio sumpsit ore.

H Capitulum 6^m de plantagine minori
Erbam que lingua nostra plantago vocatur
hanc arnoglosam grecis vocat. est quia lingue
Aguine simul folijs. plantaginis huius
Sunt gemine species. et maior prima vocat
Altera uero minor. quam vulgo lanciolatam
Dicunt. q; folijs ut lancea surgat acutis
his infundandi. desiccandi q; notatū
Tertius esse gradus. maiore vim tam esse
maioris dicunt. nimis humida uulnera siccat.
Si supaddant cum melle. et sordida purgat.
Cum sale fiat olus si uicta coquat aceto.
Ventrem restingit nimium sic mansa fluente.
Si supaddens lens sit concocta iunabit.
hic disintericos melius abus et aliacos

+

Stringit manantem supradicta ruta cruorem
 Et nigus maculis fortiter reparare colorem.
 Qui cum lacrima stusa melle medicat' adusta.
 Sola canis morsum sedat. curatq; tumores.
 Et scrophas spargit supradicta cum sule trita
 Ydiopias ut olus cocta comestaq; prodest.
 Sic iunat asmaticos. fert' q; iunare caducos.
 Sordida curabit bene vulnera quolibet oris
 Ore diu tentus si succus uoluerit eius.
 Hic interfusus curat stringia factus.
 Et dolor h' annis sedabit' i' sacer ignis.
 Fert' emoptoicis h' opem si sepe bibat'
 Per se. fortior est si coniungatur aceto.
 Sicq; iunat ptisicos. iniectus uero per anum
 Stringit non modici fluxum disintericey
 Pellit' ex oculis tumor h' femorq; punctus.
 Sepius hanc ipam si dentib; attatus herbam
 Ginginas reprimas tumidas i' sanguine plenas.
 Sicq; solet dentis compescere sepe dolorem.
 Suavis cum lana matris subditus eius
 Stringit manatq; nimium siccando cruore.
 Cunctis predictis eius decoctio causis
 Prodest. i' potus cum melle seminis eius.
 Vesicis remi' p' iunat potata dolorem
 Diamt non nasa scrophas gestantib; eius
 Radice collo suspensam. Vis sibi tanta est.
 Radices eius tres contrere. iungito uini
 Tres ciatos. i' aque fac sit modus idem
 Hec munda tremulo potanda dabis februenti
 Sic pelles febrem cui dat lux tertia nomen.
 Bis bine q' quartanis praesesse putant'
 Cum totide uini ciatis si dent' i' annis.

Caplin 7° de plantagine minori
 Q' neta potest plantago minor p'dicta iunare
 Quis non tantas vires videat' habere.
 Precipue succus curat plantaginis humia

Quod iuxta nares ut lumina nascantur vlcus.
 Si supadclat cum lavis mollibz illi
 Perqz noue cathaplasma ches istud renouet.
 Eius si succo tepido venter foueatur
 Acu depulso satiabitur ille dolore
 Lumbricos suus depellere dicitur eius
 Si porina vetus assongia iungit illi.
 Sedabit duos eius cathaplasma tumores
 Parotidas vultusqz recens hoc adunat unguen.
 Ante duas horas quartane qz tremor egum
 Vexet, si succi bibent plantagine huius
 Sentiet eximui. facili medicamine curam
 Eius potatim depellit ^{serpente} spina scandis.
 Si via longa pedum mouet ut sit sepe dolore
 Acum cum vino supadclita tuta iunabit.
 Cum passo succus bibit si semis huius
 Vesice varijs fertur succurte morbis.
 In desiccando vis est plantaginis ingens
 Maioris queat ut veluti cauteria corpus
 Impositi siccare, refert ut plinius auctor.
 Composuit librum temeson de viribus eius
 In quo preclaus celebrant laudibus illam.

Capitulum 8^m de violis.

DEc roseus suprare color nec lila possunt
 fragrantis violas specie nec odore
 Dicit humida vis illis et fugida primo
 Esse gradu. spes tres esse legunt ear.
 Noscere quas tantum diverso flore valeamus.
 Nam sunt purpurei flores. albiqz. nigriqz.
 Cunctis pene pares sunt i medicamine vires.
 Inflatu uimant loca tutas si supadclat.
 Crapula discant bibitis. capitisqz grauelo.
 Olphatu solo. vel si caput inde coronas
 Anginis pote medicant aqua resolute.
 Purpurei violam dicunt curare caducos
 Preapue pueros misto si sumit amne.

9

Radices melle cum miza tunde cunctoq;
 Hoc inflammatis oculis apponito nocte.
 Vlcera curabis capitis si iungis acetum
 Et cathaplasma facias. cedet collectio quernus.
 Illius curat elixatina tumorem
 In atuas tepida si sepe fouebit illa.
 Ani fissuras quas appellant vagadias
 Addita cerotis medicant sepe puncta.
 Puscula si fuit mellis superadde ingatuz.
 Illius semen cum vino meristina purgat
 Trite cū mixto radices eius aceto.
 Splen siccant bibite vel splem si superaddeas
 Hoc q; modo dicit calidā sedare podagrea.
 A stomacho venter colera potata repellit.
 Herba recens uiole vel flos succisue recentis.
 Morbos de colera venter vel sanguine factos
 Mollib; in costis aut i pulmomb; eius.
 Sedat si misto potabitur amne recenti.
 Infantū tussim sic i suspiria sedat
 Ex uiole oleū sicut ex flore rosarū
 Confiat multas qd dicunt utile can sis.
 Aurib; infusum semenz fugat atq; dolorem.
 Et capiti prodest casu quocumq; laboret.
 Lemiter infugidans corpusq; sopore resolvens.
 Lumbricos necat infusum bibitiq; vel vinctum.
 Et capitis furfur oleo depellit isto.
 Os capitis ictu fuit si forte plicatum
 In tantum ut lingue patiens amiserit usum
 Fac prius hanc violam cū vino simmē tritam.
 Postea si fuit capitis pars dextera lesa
 Contrita plante pedis hanc amecte sinistra
 Atq; e conuerso facias si leua plicata est.
 Os resilit lingue q; die redit usus eadem
 Ut iustus tradidit medicas qui talia stupfit.
 Altera vis viole fert mirabilis esse
 Albe si viole radix teneatur in ore.

Et transglutatus sit succus sepius eius.
Vulnere in modicam tradunt mox sistere fluxu.

Capitulum 3 de Aristologia

Aristologie species tres dicimus esse
Longa prior radix e cuius longa vocatur
Dicta rotunda sequens q sit radix rotunda
Tertia dematica greco s mone vocat
Viribus h pene par dē esse rotunde
Omnes vim calidam et siccam dicunt habē
In primo vis sicca qda feruensq secundo est.
Pestiferos morsus cū vino sūpta rotunda
Curat. et assumptis sic prodest hausta venenis.
h q modo tardas ednat sūpta scandas.
Cum pipē et mīza ab oī putredine mīdat.
Post partū potata sterias vel subdita tātū
Asmaticis prodest. et frigora sūpta repellit.
Pleureticos curat mixto si sumit amme.
Adlibet infixū supradicta tuta repellit.
Vulnere cū melle purgat. repletq liquore
Et si pēctis yrim coniungis et inde
Vingas ginginas dentes putredine purgas.
Splenis duritiā soluit. laterisq dolorem.
Si mixta potat aqua. febresq malignas
h potata modo fert compescere mīre.
Sic etiā spasms sup omnia subuenit hausta.
Et sedat diuam sic sepius hausta podagraz
Et mōbum curare solet sic sūpta caduicaz.
Et uentus mīnū sic mitigat illa dolorem.
Et sic fit sūpta lenis paralitica illa.
Demomum fumus depellē dē eius.
Infantes fumo dicunt h exhilarari.
Fistula curat hūius radicibus herbe.
Si bene purgas eius loca concava faras.
Singultus sumpta sedata dicunt illa
Omnia longa pōt que dixi posse rotunda.
Longa tamen vires hēt illa debiliores.

Vnde defuerit q̄ si quandoq; rotunda,
 Dar pondus longe ponat dimidiumq;
 Somento longe prodest decoctio m̄re
 Matuam morbis, humores extenuando
 Pingues, et purgat eadem si sumit illas.
 Plinius hanc formare matres cū carne bouina
 Apposita vulne postq̄ concepit, inquit.
 Tertia necat pisces admixta calce rotunda.
 Hanc ideo quidam sic dixere nenemum.

Capitulum 10. de Marzubio

M Aerubii nū dixerunt, passioni Arq;
 Hanc herbam medica sicca calidaq; secundo
 Tradunt esse gradu, decoctio totius herbe
 Seminis aut eius, p̄sticos m̄re iunat hausta.
 Pectoris hec uarios compescit potio morbos.
 Et melius prodest illi si iungatur yus.
 Astmaticos sic sumpta iunat, tussimq; repellit.
 Accelerat partus eadem, pellitq; secundas.
 Si mel marzubio iungat, vulnera purgat.
 Hocq; modo curat que roclurit vulnera carnem.
 Dicit h' bibulum latens sedare dolorem.
 Omnibus his siens siccitatis proderit eius.
 Illius succus cum vino melleq; iunctus
 Prodest limmbus caligine debilitatis.
 Sic iunat ycterici iniectionibus idem.
 Auriculeq; grauem dicunt curare dolorem.
 Hunc mixtum roseo si fendas intus olino.
 Vsum marzubii dicunt nō esse salubrem
 His qui vesicae morbo reniq; laborant

Capitulum 11. de ysope

E St ysopum sicum calidū q̄ tertius illi
 Est in utroq; gradu, eius decoctio facta
 Sic ut cocta simul sint mel siens q̄ sicca
 Prodest nō mediū tussim patientib; hausta.
 Et prodest cunctis pulmonū sumpta quozellis
 Subuenit et voci rauca versata palato.

Lumbricos ventus eadem potata repellit.
In pectus capitis si distulano fiat.
Que p sepe solet tussim phlismq; creare.
Prodest hec eadem decoctio sumpta frequenter.
Omib; his prodest pulvis cum melle iugatus.
Contuso iuridi si iugatur oximel illi.
Sicq; datus bibitu stupata molliet alind.
Cu uento nocuo uiscosu flegma repelles.
Cardama si iungas. his solues fortius alui.
Potio si iuridis ul' siccis sepe bibat.
Vultib; eximuz magnu prestare colore.
Cum mto rifici siccā si conteris ipam.
Et supponis splem cathaplasma timent.
Vtropicave solet siccando pelle morbum.
Cum vino bibitu. precordia tenta relaxat.
Et quicunq; nocet tumo interiora recedet.
In quo decoquit. si dens foueat aceto.
Sert' ab imedico lenari sepe dolore.
Accense fumo somitus compescit' auris.
Elixum appositum linores limpidat omnes.

Caplin 12° de yris.
Yridat florum nomen colo ipse suoz.
Celestis siles sunt nempe colorib; yris.
Ylirica dicunt illa qd perrima nasci.
Sertur in ylirica. vis eius siccā calensq;
Dicit' atq; gradu dant hunc i Vtroq; secundu.
Maio vis huius est radia b' herbe.
Has desiccandas p frustra rotunda secutas.
Sic ut se ptes nō tangant insere filo.
Inq; loco sicco fac suspendant in umbra.
Vix aliter totum potis siccare primum.
Cum vino sedant tussim. p'leniq; soporem.
Si latans fames intus p'cordia lesit.
Pellet' illas cum vino pulvere sumpto.
Cum uino bibitas tolerā depellit iniquam.
Tormina cum mixto bibit' sedabit aceto.

7

hoc q̄ modo sumptis dicunt prodesse uenemis.
Spleneticas contractis et frigore lesis
Cum uino bibitis puluis medicabit' eius.
hoc q̄ modo sumptis tardantia mēstua purgat.
Durias stericas radicū potio mollit
Si sumptus tepida foueat' sepius illa.
hec si clisterio si sit subiecta per anum
Nō modicam scias diant prodesse dolori.
De his rachibus mixto coliria melle
Sunt que vulue pellunt subiecta secundas.
In q̄ locis hec fixa carnis si iungia curant
Comixtus melli desinat uulnera puluis.
Carneq̄ unda replet si supaddit' ossa
Puluis elebor pars tertia iungit' albi.
Vris radicem tenui cum puluē duplo
Puluis utroq̄ simul comixto melle ligatur.
hoc suppositum curat lenigine vultum.
Et papulas eius istud cathaplasma resoluit.

Capitulum 13um de emula siue elna.

Emula quam vocat vulgus elnam elemūq̄
Diat' a medias est forma cognita cunctis
Humida vis eius et feranda dē esse
Humor hūc gradum primū feruorq̄ secundū
Diat'. illius decoctio mēstua purgat.
Si bibit' mouet urinam. depellit abortū
Diat' hec eadem stupati soluit' ventrem.
Radix trita fugat sciasim supaddita coxe.
Ex eius folijs cum uini nectare coctis
Mite nephreticas renes inuolueret' solet.
Eius radicem puluis cum melle vocatus
Tussim compescit orthomnoias q̄ medet'.
Cum succo rute succis si sumit' eius
Affirmant ruptis q̄ proest potio talis.

Capitulum 14um de Apio.

Est Apium dictum qd̄ apes ferre solebant
Victoris veteris fieret dum more triumphū

Ipse prior talem sibi imposuisse coronam
 Dicit Alcides. more tenere sequentes.
 Est alij dictum credunt quod Apes vehementer
 Illius soleant quidem decerpere flores.
 Hanc herbam Selmon solet arctica lingua vocare
 Virtutis calide, si recte dicuntur esse.
 Tertius a medicis datus est quod ad usum hunc in utroque
 Illius succo si candida micta tendo
 Panis iungatur, etiam sedare tumores.
 Dicit emplastrum noctu supradicta more
 Sic quod ferunt minus prodesse timoribus illis.
 Sedat feruorem stomachi, pellitque tumorem.
 Et quicquid ventis creat ieluditque nocum
 Uelutis, potius assumpta repellit apris.
 Prouocat urinas hoc quod comesta vel hausta.
 Sed magis radicem facit hoc decoctio sumpta.
 Hoc item semen operatur fortius haustum
 Tota uenenatis acuit morsibus herba.
 Sed semen potius vel apozima prodeunt ei.
 Si bibit, tussimque modo sedabit eodem.
 Ventrem constangit, vomitum potata cohercet.
 Lymphæ comestum sibi si iungatur acetum.
 Egrius amissum fert reparare colorem
 Cauda a ieiunio fuit si sepe comesta
 Vnaquaque die vexantes corpora febrem
 Cum lymphæ potata iuuat, febris ante tremorem.
 Vdropicos et splen tumidum iuuat illa ieiunio
 Si cum semini succo contrita bibat.
 Hæc quod supposita turpis lenigo figat.
 Illius succus cum faris polline mixtus
 Atque omni lacrimo vulnus bene curat et vlais.
 Si supradatur emplastrum in ore frequenter.

Capitulum 1um de malbaniſto. sine alia
Alteam speciem malue nullus negat esse
 Alteamque uocat eam quod crescit in altum.
 Hanc ipsam dicunt eusam quod quæ visco

Radix illius contacta maderie uidetur
 A multisq; solet agrestis malba vocari.
 In mulsis coctus flos eius, uulnera purgat.
 Vel si cum uino tuta florem supaddas.
 Sparge sic strophas, amiq; iuuare dolente
 Oiatu. hocq; modo conquassatis medicat.
 Elixata prius radix, adipisq; terendo
 Adlita pectus teretib; utiq; tumores
 Multas curat, reliquosq; iuuare dolores
 Oiat a mediis, neruos sic ipsa relaxat.
 Rumpit ul' spargit, sic apostemata dura,
 Omnes has causas elixatura iuuabit.
 Si loca motor; foneant, membra repente.
 Ad disintericos radicem coctio sumpta
 Cum uino fluxu stringit compesat corp;
 Et pellit tardas, hec coctio sumpta secundas.
 Et prodest emoptorias, lapidesq; repellit.
 Vesicae solet varijs fructuare morbis.
 At cum uino contitum semen olino
 Iungite, deformes maculas hoc unguine purgat.
 Cum pusta potata potest obstare ueneris.
 Elixata prius cum melleq; tuta replebit
 Vulnera que caua sunt si sint supaddita sepe.
 Sic q; diuitias mollit, lenitq; rigores.
 Decoctis oleo folijs factum cathaplasma.
 Quosius pruritus morsus combustaq; sanat.
S Caplin 16^m de salina sine fuge grece.
 Quia cui nomen eblis fagus apud argos.
 Cum mulsis uenis prodest potata querellis.
 Pellit abortiu, lotiq; iumentua purgat.
 Tuta uenenatos curat supaddita morsus
 Crudis vulnibus que multo sanguine manant
 Apponas tuta dicunt retine' amore
 Cum uino si quis tepido si sumit' eius
 Compestat tussim veterem, laterisq; dolore.
 Pruritus vulne curat, Virgoq; virilis.

Si feneas unno fuerit quoque salina cocta.
Illius succo dicunt migeste cines
Sisunt hoc uncti crebro sub sole repenti.

H Caplin 17^m De Aneto

Medicis calidum, siccum quod fert Anetum.
Et dicunt quod sit gradus huius in utroque secundus.
Lac dat habundanter eius decoctio sumpta,
Natura. Romanique solet depellere morbas.
Tres cratos eius tepide si sumpsent eger
Indicio rucus est qui demonstrat aptum.
Os itornia. Ventique per hoc exire notium.
Atque grauis tali sedat nausea potu
Prouocat urinas. obstantia queque repellens.
Matutineque iunat dum si foneat eodem
Cum tepida trutam patiens si poterit anetum
Intestinoque curat Ventisque dolorem.
Hoc etiam potu digesta tarda urinat.
Inde minor fieri vis egestina videtur.
Afflicte bibiti visum naret. et genitale
Claudit iter. siccans humore feminis intus.
Vnaque si nimio turgens humore grauet
Suspendit pulvis combustus feminis eius
Apposuit digitis aut intus cliste falsis.
A tuor esse cims radicem dicitur eius.
Reddit crescentes cims hic in vulnere carnes.
Vlcera que serpunt et sordida vulnere curat.
Vlcera precipue virge curare virilis
Dicitur iste cims infusus sepius illi
Olpbati reprimat singulenti semen aneti
Asiatum et feruens si sepius olfacit eger.
Dicunt feruores oculorum tollere posse
Eius radices tritas prius appositaeque
Apponas emorroidis si semen aneti
Vstim curat eas. et condilomata soluit.
Et oleo si decoquitur medicabile reddit
Istud papue malis de furore natis

Prodest. a capitis compescat sepe dolorem.

Nervos laxat cunctas, fugora pellit.

B Caplin 18^m De betonica. grece ceston.

Et omnam solia sunt ceston dice greci

Vnam potata nec lapidesq; repellit.

Sunt omnepticas cu pulsa sumpta inuamen

Idiopicos curat cu uino melleq; sumpta.

De folijs eius tritis factum cathaplasma

No modici prodest oculis quos lesent ictus.

Illius succus roseo commixtus olmo

Ambi i fufus varios fugat inde dolores.

Betonice pulvis cocto cu melle ungatus

Empicos, tussimq; uinat, suspiria sedat.

Et stomachi varios, sumptis uinat ille dolores.

Si febris est calida, cu uino si febris abile

Cum mulsu bibit idem pulvis monet aliam.

Cum sile contritis folijs cathaplasmate facto

Vulnera curabis que sunt modo facta recentia.

Tritaq; triacture capitis hec sola medetur.

De folijs eius elixis fit cathaplasma.

Restringit lacrimas oculor mansa ul' bantia.

Hac etia caligo solet metuenda repelli

Equo cu ruta fuit si pond' iuncta.

Et si cum linpha sumat' cito repenti

Sic oculis nocuus sanguis post postera

Dicit' expelli sic iumina libera reddi.

Sumpta cum tepida purgant' vomita dna.

Pectoris i mobi potu curant' eodem

Splen uinat illius decoctio sumpta iecurq;

Vinea betonica solanda quaternaria vetusta

Cum vini aquis tribus e his addita grana

Viginaquater pipis simul hec bn tuta

Hauritq; purgant' renes, pelletq; dolores.

Vinea cu aquis calide potata duobus

Dicit' imodiam uentris sedare dolorem,

Hec tussim cu melle fugat, ventieq; mollit.

Unaquaq; die. febre si vexabit eger
Vinea betonice plantaginis vna duabz
Betonice si cum tepida contrita bibat
Antea q; febris pñuntia fūgora flant.
Vinea betonice nato calide resoluta
Prodest yd ropias si sit potata frequenter.
Radici pulvis cum mulsa tritus ⁊ hāstus
Humores velut eleborū vomitu ato purgat
Vris bñas dragmas precepit plinius hanc
Radici dare cū passo mulso ue bibendag.
Precipue vomitu flegma purgabit isto
Cum mulsa bibitus prodest pulvis folior.
Rupis. atq; stactis pectus leuat iste cadentes
Cum vino sumptus. obstat potata venenis.
Precipue semen. qd si desit addat aherba.
Vinea betonice cū vino sup̃ta tepida
Veteratos curat. cum vino mēstura soluit.
Pondere vero fabe pulvis cum melle potatas
Post cenā stomachū iuuat vt bñ digerat estam.
Si de betonica viride sit facta corona
Circā serpentes vt plinius asserit antoz
Audebūt nunq; positas transire coronā.
Sed morsu proprio perierit ⁊ verū candē
Om̃bz antidotis menemacis eam fortia
Precepit. vt stomacho magis herbis oibz apti
Plinius hanc inquit qui scā gesserit herbam
A nullo poterit nouo medicamine ledi.

B Caplin iij de Samina
Racteos est grece Samina vocata latine.
Sicra calensq; sibi vis est ⁊ tertius illi
Est in utroq; gradus. Vultus cū melle vel vlene
Fortiter exsiccatur ⁊ sordes purgat eorū
Sic iuuat antracas bona q; plebs vlcera dicit
Menstrua deducit. corruptos extrahit alios
Conceptus si cū vino sit sumpta frequenter.
Vel si trita prius matuas. subdit ori.

10
Egrotis admissa autem facit esse mitentem.
Omnibus et morbis prodest ex frigore factis.
Illius in uino vel aqua decoctio curat
Quos vertigo nocet. si sit loti caput inde
Herbaque temporibus in floribus tota ligetur.
Duplam sauinæ si desint anapina pom
In medicamentis iubet oribastus Antoz.

Capitulum 2° De porro

In multis causis usus medicamine porri
Dicitur ypoctas medicane maximus autor
Istius succi solum dedit ille bibendum
Egrotis qui reperiunt spumantemque cauiorem
Quos emoptoricos solia se dicunt greci.
Cum galla dant hunc alij thurisue farina
Aut geminis dragmis porro se scis una
Apponit melle vino quæ trita resoluunt.
Precamctis alijs dicitur hec scripta iunare.
Manantemque potest naris retinere cauiorem,
Intus si nares ungas medicamine tali.
Confractas uulnas cum succo curabis eodem
Redde fecundas mansu per se puellas.
Vlcera cum melle triti uniat appositumque
Humore capitis si distillatio fiat.
Pulmones pectus nocens vocemque sonora
Indeque constringat tuumque pectora ledens
Cum persana succi porri sortem uniat
Et per se solum prodest his omnibus ipse
Si porri partes in uino coxeris albas.
Sic ut aqua primam mites addasque scilicet
Vtilis eius aque duxo fit potio uentri.
Dicitur hec eadem cum uino stringere ventrem.
Cum uino porri dat his quæ lesent ardens
Quodlibet aut aliud si mides letale uenerit.
Nec minus his prodest si vulnerebus super addas
Sic velut emplastrum porri cum melle subactum.
Comixtus porri succis lacti mulhebu

Et bibitis tussim fertur sedare dolorem.
Et narys viarys pulmonu subuacut idem.
Auris compestat cum capre felle dolore.
Prestat idem pariter cu multa mixtus auri
Infusus tepidus. singis si mandit' obstat.
Eius uigatur succo pars tertia mellis.
Et sic p narys tepide simidendo uel aures
Intesim capitis poterit sedare dolorem.
Ex uino bibat huc lumborum que dolor angit
Dicit ualens tali nihil esse dolori.
Fracturas solidat cito duritia se repellit
Appositi vulnusq' recens cito cu sale claudit
Si candu fuit sumptum lenat ebrietate
Et uentre stimulat. sic duru molitat alui.

H Caplin 2^a De camomilla.
Nimis magnis comdat laudib' autor
Asclepius. qua nos camomilla ut camimola
Dicimus. hec multi rodolens e' brevis herba
Herbe tam filis q' iusto noie vulgus
Dicit amaruta. q' fereat et sit amara
Ut colata sibi vis discernat' odore.
Autores dicit sp's tres illius esse.
Quas solo flore distingu posse colore
Tradunt. est cinctis medius flos aureus illis
Sed varis folijs flos circūtingit' ille.
Albi uel nigri sunt purpurei q' coloris
Dicit anthemis pro pue cuius folijs
Purpureus color est. maior q' ufortior hic est.
At leucazemon folijs dephenditur albis
Melius casanemon. uis omib' illis
Sicut calensis gradu pmo concedit' esse.
Prouocat urinam cum uino q'libet hausta.
Vesice frangit lapides. i mēstria purgat.
Si foueat' aqua matix qua cocta sit herba
Aut si cum uino potet' sepins illa.
Tormenta sic sedat. stomachi q' inflatio potu

Pellet' tali.

Delletur tali. squamas de uultibus auferit.
 Si tuita apponas sola. mellive ingratam
 Veterias prodest eius decoctio sumpta
 Et mure iecoris medicat supra querellis.
 Pelle cum vino potata refert abortum.
 Ab oculo cocta tuncas si febricitatem
 Fugus depellit. fugus q̄ sepe fugabit.
 Unguine purgant ypsa unda turgine tali.
 Pestiferos morsus serpentū pondē dragme
 Cū uino philet antemīs supra nocē
 Plin' affirmat hanc quadraginta diebus
 Unaquaq; die bis sumpta pondē dragme
 Cū geminis aq̄tis uini subtilis et albi.
 Cum lotio sensim totū purgare lientem
 Erylo pas curat si quis comasticat ip̄m.
 Et sic apponat. sic ulcera sordida curat.
 Et mollire caput febris feruore gravatū
 Sepe solet. ul' colectis humoribus in se.
 Ulcera producat. vocat exanimata grecus.
 Hec decocta urgens oleo camoilla repellit
 Q̄ si defuit viridis. maceratur aceto
 Et caput indelanet. nullū magis adiunat unguen.

H Capitulum 2^m De Nepita.
 Erbam quā Nepitā vulgari more uocamus
 hanc media greco calamitū noīe dicunt.
 Siccā calensq; sibi vis est. et tertius illi
 Est introq; gradus. cū mulsā siccā repenti
 Sumpta solet totū sudore resolue cōpus
 Ex oleo quo sic decocta punge faciendo
 Illū venture metant qui fugora febris.
 Non fugus tantū. sed febres inde repellit.
 Illi qui si asin patit coxe supradde
 Contatū vradē fert comburē pellem.
 Et sic humores sicando fugare dolores
 Apposito. potu q; suo cito menstrua purgat.
 Est lepre spes elefantia. sicq; vocatur

Et cunctis morbis maior hic esse videtur.
Ut maior cunctis elephas animalibus extat.
Hunc in principio morbum potus calamentum
Cum vino curat humores extenuando.
Serpentis morsus superaddita trita nocet
Non sinit. et pollicem cum vino superaddita, venena.
Potus. et iniectus lumbricos necat omnes.
Sucus. et in mēbris imes necat omnibus ipse.
Si mel iungat hunc cum sale plus operatur.
Si bibat hanc pignans, aut trita subdit abortit.
Purgat et ystericos cum vino curat anelos.
Asmaticos medici quos greci nomine dicunt.
Et ictericos morbos cum vino mitigat hanc.
Hoc quoque modo veterem lateris lumat ille dolor.
Atque cicatrices mēbras superaddita trita
Hec naturali reddit purgando color.
Vino decoctis fac hoc melius cathaplasma
Compestat stomachum cum vino superaddita dolorem.
Sumus de dormibus serpentes effugit eius.
Tolle singultum cum vino dicit hanc.
Hoc quoque modo venerem cohibet potata frequenter.

Capitulum 23° de pulegio
Pulegium vis fieri debet esse
Tertius a medicis datus est hunc in usum.
Sepius hanc pignans herba si sinit abortit.
Menstrua deducit cum vino superaddita tepenti.
Hoc quoque modo tardas hec extrahet herba secundas.
Hoc nomen quia non notum reor esse quibusdam.
Expōnam tamen quid nomine significetur.
Ut nondum natus testis erigatur omni.
Pullus sic infans matris vestit in alno.
Quadam pellicula matris de semine facta.
Quam nascens rumpit, quasi testis pullulus omni.
Istas pelliculas medici dixerunt secundas.
Quia mox expositos nature una sequuntur.
Hic si plus in isto vitio cogente morantur.

Aut mors subsequitur. dolor aut quies tolleratur.
Istas pulegiū predicto more repant.
Cum sale contrita melli si iunxeris illam
Vnguine contraria potes hūctūre mēbris.
Illius pulvis siptus cum melle ul' hanstus
Pectoris humores viscosos extenuare
Et p' spūta potes illos educere mris.
Nauēa ul' morsus stomachi curabit' illa
Cum pūta sipta vel aceto qd sit aquosum
Cū vino mīgram colera potata repellit.
Sicq' uenenatis serpentū morsib' obstat
Sip vim febris mīmo ue fluore cruoris
Aut aliquo casu subito defecit eger
Qd solet a medicis doctis malefactus dici
Pulegiū valido tutum iungat' aceto
Narib' egrot' sic apponat' odore
Solo confestim dicunt releuare iacentē.
Emphyas siccis pulvis confirmat' vltus
Appetitū ueterē dicunt sedare podagrum
Et quosius alios solet emēdare timores.
Si supradat' tepide p'mixta polente.
Addita cerotis papulas de corpore tollit.
Splentis eadem supradita cū sale prodest
Elixatura si quisq' sepe tepit
Illius ablutur pruritū non patietur.
Et sic matris poterit curare timore
Tussim compescit cum vino sumpta tepenti
Et sic urina compellit reddere largam

Capitulum 24^m De femiulo
Femulū media caliciū siccūq' secundo
Dicunt esse gradu. mazatū grecis vocat illud.
Cum uino amictis hec obstat herba uenemis.
Et magis ex uino. si sit decoctio facta.
Aut oleo mixto contrita si supradas.
Si radix acro contrita iungat' aceto
Sedabit quosius supradita sepe timores.

Et sic assumptum ueneres stimulare fatentur.
Sic q̄ pulmonis prodest iecorisq̄ querellis.
Et sic initia sup̄tas lac prebit habundans.
Herba virens curat morsus cū melle caninos.
Si sup̄adfat. 2 uino iuncta bibat
hac mansa sepe oculos caligine purgat.
Indeq̄ comptū est humanis posse mederi
Illam lūm̄ibus. Atq̄ expiando probam.
Radiciū sūcus mixtus cum melle recenti
Lumen ab antiqua caligine purgat im̄ctum.
Radiciq̄ oculis sūco cum melle punctis
Pulsa recedit eos oī caligine claros.
Et pressus maratu viridis de semine sūcis
Soleq̄ siccatus magnū medicamen habet.
Ad quosdamq̄ uoles oculos pelleze morbos.
Auribus infusus vermes sūcis necat eūis
Rem̄b̄ in tūlana radix decocta medet
Cum uino fugat ydropicos potata timores
Sicq̄ venenatis occurrat moribus illa.
Cum uino ul' aqua radiciū coctio sup̄ta.
Neusticis 7 nescie morbis medicabit illa.
Urinas purgat. 7 mēstria sumpta resoluit.
Vel si tata sup̄ pecten herba liget.
Nausea cum uino sup̄ta sedabit illa.
Eznores stomachi cum līnpha mitigat hausta.
Radix illius uino decocta dolores
Semento curat. patit' quos uirga uirilis.
H̄ q̄ si iūgas oleum facit atq̄ purgas
Ictū. ul' factos subito quos sc̄i q̄ timores.
Apponas tutā mixto sedabis aceto.
Semen cū uino bibitū ueneris monet actus.
hocq̄ mō dīamē latens sedare dolores.
Utros. aut herbe si sit decoctio sumpta.
Tradunt auctores eūis iuuenescē gustū
Serpentes. 7 ob hoc sem̄b̄ prodesse putant.
Capitū 26^m de Salicazda

Cap. 25^m De salicina

Nam salicula quam grecis dicit Arion
Sic dicitur creditur sapor illi quod sit acris.
Crescat arenosis in pratis et secus amnes.
Hanc amicus quidam comedit in ipse veris.
Exptum fert sibi quod fistula tollat.
Virtus est illi si crans et frigida valde
Tertius a medius datus est gradus hinc Introque
Hanc fugat apposita sacca ignis et herpeti mordax.
Et tumore ex oculis tate cathaplastmate cedit.
Ulceri que serpunt cohibere. corbustaque curat
Et multi calide dicit prodesse prodes podagre.
Si sunt folijs illius operata iuvantis.
Aut cathaplastmet mixta contrita polente.
Eius cum roseo succo permixtus olivo
Dicit antiquo capitis prodesse dolori
Quia dolo est dictus lingua cephalagica greci
Omne genus fluxus ventris restingit mure
Cum vino potata solet vel mansa frequenter
Hoc quod modo nimirum manantia menstrua sistit
Vel si maturo tutam vincedem superaddas.
Sic quoque humbricos pellit potata rotundos
Taliter et amictis obstat potata venenis.
Exulnat visus illius si quis inunctus.
Cum vino varijs obstat potata venenis
Affirmat ista qui seam gesserit herbam
Quia non letali hunc scorpis appetat ictu.
Auxilij expressus si succus firmat eius
Adiungat autem mure pellitque dolore
Est emoptoris hec sepe comesta salubris.

Capitulum 26^m De sempervivina

Altera vero minor species est istius herbe
Quia sempervivina dicunt quoniam vivet omni
Tempore. barbarorum vulgari more vocat.
Esse refert simile predictae Plinius istam
Nec minus omnibus hanc predictis posse iuvare
Mane sale adeo pulpebre glutare quodam

flegmatis astingi valeant ut vix apru.
has mure succis herbe deglutinas vsus
Ille si tarte sumit digitoq; pincte.

Capitulum 27^m De portulaca

Portulaca graece que portulaca latine
Dicitur hec vulgi pes pili more vocatur
humida mis eius et frigida dicitur esse
Inde iunat febrem quam dicitur gra causari.
Trita super stomachum viridis supponitur herba
Prestat idem succus si sumitur herbaque mansa
Aut ut olus accepta solet mure calore
Mansa vel aulta potest minus restringere fluxum
Sanguinis et nocum uetus cohibere fluxiones
Esse uetat dentes illic contrita stupentes.
Et tumidis oculis prodest superaddita trita.
Serruore solis in estate comesta nocte
Non sinit et uentre cum iunio et sale molitur.
Vesiceque solet sedare comesta dolorem.
Est emoptoris hec sepe comesta salubris
Acidule siles est pene per omnia vires.
Effususque pares testatur plurimus esse.

Capitulum 28^m De Rosa

Rosa flos florum rosa nobis uita uidetur
Que specie cunctos preedit odoreque flores
Non tam hec specie tantum uel odore iuuare
Nos ualet aut natus nos adiuuat illa medellus
Eius sicca quodam uis est et frigida primo
Compestat succum si trita apponitur igne.
Sicque si stomachus calet aut proordia sedat.
Fluxum maris cum iunio statigit et alui.
Illius succus coheria plurima quunt
Et sicte pulvis morbis bene conuenit oris.
Infuset per se tantum cum melle uel mistus
Omnis febres superaddita trita coheret.
Ipsa recens uel si melle comista bibatur
Ex hac conficit oleum rosumque vocatur.

In uersis morbis impletis uale canis
 Si bibit uentre mollit, stomachi calore
 Extinguit nimium bñ foveat eodem.
 Et dolo et feruore capitis curabit illo.
 Permiscende sibi si foveat acetum
 Expingat sordes uulnus replet atq; p̄funda
 Et combusturus p̄clare ducit ignis.
 Ore diu tenti dentis sedare dolorem
 Dicit, et duras palpebras reddē molles.
 Aufert suppositū pruritus interior.
 Et steracis narys ualeat h̄ succarie causis.
 Hec oleū qm̄ naryando conficiat
 Dicit paladis qui scripsit inde pitus.
 Et rubeū fuit folioz summo floris
 Vicia sic purgatoz meritor olui
 In libra. intreo sic claudēs omnia uase
 Sub phelo tantū septēz suspende diebus.
 Inde medellaz naryos seruatur ad vñs.

Capitulum 23° de lilio

Hec rosas ut credo rosas argētea debent
 Lilia lūre sequi q̄ nec sp̄e nec odore
 Cedere dicunt roseo collata decan.
 Nec min⁹ in multis homin⁹ it̄ apta medell⁹
 Eius radices bulbis q̄ lilia profert
 Sub prunis coctus uictorq; tutus olui
 Prodest vlturis mire supadditus ignis.
 Et melius roserum sibi si iungat olui.
 Duritias steracis mollit si subdit idem.
 Elixir folijs et cathaplasmate facto
 Molestant nerui. combusti q; m̄bra iunant.
 Sicq; suppositis morsus curabit anguis.
 Aut si cū uino bulbis potabitur ille
 Sic q; fungor⁹ uetat ille venena nocē
 Huic uino coctū tritūq; pectū supadde
 Clauis nec soluas nisi cū lux tertiāq; tñsit.
 Decoctus p̄gū p̄ano idem ul' olui

Reddere posse pillos membris narrataz adusti
Cū uino potiz nocens purgare canorem
Per uentre dicunt. ut sic prodesse liem.
Sic q̄ iunat uulnas. sic ide manstina purgat
Vel si cū uino uetera coctū supradelas.
Conasus neruis tatus cū melle medet
Exp̄ssus succus foliorū mixtus aceto
Et mellis crocus coct' sic mellis sit et aceto
Ut gemine ptes p̄dicti quos liquoris
Ad desiccandas nihil est magis utile plagas.
In q̄ cicatrice ducat licet imietataz
Elixus bulbis cerotis et bñ mixtus
Rugas distēdit ultus. maculas fugat om̄s.
Linchenas purgat. facie q̄ finis purgat.
Exprimit succus de tritis floribus eius
Qui mollit uulnas cū lana subditus illis.
Illitus alleuit sudore posse mouere
Turgida maturat. post cū coqt et cito curat.

T Caplin 30. De saturegia

Imbrua dia solet grece. saturegia latine
Illi sieta nimis uis ē. et feruida valde.
Prouocat urina cū uino. et mēstrua sup̄ta.
Pellit abortiuū. mulie bria uiscera purgat.
Illius puluis cū aceto melle subactus
Et mansus ut cū uino si sumit' idem
Pectoris humore tenaci p̄ spūta pellit.
Cū uino tepido compr̄sit tōmina uentris
Silarige bibit uerū iam sepe probam.
Est q̄dam morbus litāgus noīe dictus
Oppositū media quē dicunt ēē frenesi.
Qd̄ uetat hoc sōm̄us. sōmno ḡuat hic nimis eḡu.
H̄ tam letali sōmno. de p̄ssis aceto
Timbrū cōm̄stens foueat caput ide frequenter
Sic uiciū p̄gri poterit de pelle morbi.
Hanc herbaz caueat mulier dephendere p̄gnans
Nam nō mansa m̄hi. s̄ partū subdita pellit.

Rausca sedatur, hac si bene tuta bibatur.
 Cui medica uine, ut si mittat in ouo.
 Hæc modo mire nonem solet illa monere.
 Si largo poti unidis ut sic bibat.
 Si desit thymus prothimo pone timbrum
 Preapuit medica, quænis est una duobus
 Et si cu uino mel et pig iungit illi
 Non medicu ueneris sperande de ignem.
 Hinc est a satius merito sutaria dicta vocata.
 Et sunt in uenem minus hec aiata prona.

Capitulum 31um de leuistho

Ligurum patria simpserit ligustria nom
 Copia quæ maior ibi nascit illius herbe
 Tertius est gradus calidi sicut vigens.
 Maior radice vis est et seminis eius.
 Et par est illis in medicamine morbi
 Inflato stomacho cu uino sumpta medetur
 Et tali poti vis digestina immat.
 Omnibus et morbis sic profunt infior.
 Vinas sic sumpta mouet et mestrina purgant.
 Tota uenenatis curat moribus herba
 Si bene trita prius, bibit uincet soluta.
 Et per contrite ponat desuper herbe.
 Non matiam colias, predest huiusmodi uel hausta.
 Vel si radice elisatura bibatur.
 Non folias decocto subuenit ista
 Sed supradictis medicabit omnibus hausta.
 Digestibilis sem bene iungit eius
 Omnibus antidotis quod inest sibi petra virtus
 Hanc oculis strabis, potius odore nocet
 Asserit antidotis eius tantummodo sem
 Aliscu iussit, hoc utrum dixerit a se
 An a doctoribus libus non est mihi notum.
 Hoc scio quod veteres non prius laudibus istam
 Extollunt herba, nec me legisse recordor
 Vllum qui strabis s moribus astipulet.

Caplin 32^m De ostitione.

Strucion ostitione id uulgi more uocatur
Vim calidā siccamq; tenet. radix fugat eius
Cū uino mortos vecoris si tuta bibat
Vetericos sic sumpta auat. splenisq; timorē
Dntū quem greci schizosim dixere repellit.
Hæc q; mō lapides vesicæ si angē dicunt.
Mensura sic lotūq; mouet. tussimq; medet
Sic orthoricis plect si sepe bibat.
Subdita matris depellē fertur abortu.
Et sic tarda nimis educē mensura tradūt.
Acia cū uino si iungit atq; polenta
Illius succus lepras emundat iunctis
Hæc etiā succo iuncto cū polline quem dant
Ordea. curat ut dicunt pustula queuis
Si supradidens emplii more dolori
Illius succus cum melle terendo iungatur
Dumores capitis purgat si nare trahat
Stercutamentū p se puluis mouet eius
Narib; ductus ul' atq; nō serpius alio.
Veterias mæ succus medicabitur eius
Hunc si nare trahat mixta lacte muliebri

Caplin 33^m De cerfolio

Est cerfolio vis acia rignea valde.
Appositū cancris tuta cū melle medetur.
Cum uino bibitū lateris sedare dolorē
Sepe solet tuta si ne cas desup herbam.
Cum mulla bibitū pituite noxia soluit.
Ex oleo coctū fugus depellit iunctam.
Si tuta iuncto violeto solius aceto
Lumbicos tali pota lumbicosq; repellit
Cum uino act urinas et mensura purgat
Virgine cū cera uetus huic asongia mista
Non modo parotidas. Verū quoscūq; tumores
Curat ul' repmit si sepius hæc supadhs.
Intinctū valide si manducatur aceto.

Sæpe solet vomitus ventremque tenere solutum.

Si tibi tegit pectori succusq; bibatur

Vine clausos referat quoscumque meatus

Illius elixatura verigo fugatur.

Si caput hac tepida patientis sepe lauet.

De baqi temporibus fion q; cocta ligetur.

Capitulum 34^m de atroplice

Afrigidare gradu primo, humectare secundo

Atroplicam dicant, eius molle abis album.

Durias soluit varias clausq; medetur.

Emphim cocte ut cruce si supaddas.

Hocq; supadditum scabros cito detrahet ungues

Ignis et succus dicunt sic posse mederi

Atroplice tuti cum melle et aceto.

Dicunt apposita calidam sedare podagraz.

Veteriam dicit Salernus tollere morbum.

Illius semen cum vino sepius haustum.

Capitulum 35^m de coriandis

Rigida vis habe coriandi de esse

Austereq; simul quidam virtutis habere

Hanc Salernus ait. per quam depellere ventre

Lumbicos, ancasq; solet, si tuta bibat.

Cum vino, ut si cum melle sumat aceto.

Vnaq; cum passis coriandis melq; iugatum

Sedabit varios supaddita tuta tumores.

Preapue testes tumidos iuvat her medicamen.

Illius semen ventre stipare solutum

Serari, aque iunctum fuit si sepius haustum.

Argentum spuma ceruse conterere mistam.

His tatis succum coriandi iuge et actum.

Quatuor his rosam miscendo iugabis olium.

Ista terendo simul phosim conficis unguen.

Quos sacros ignes pillas, calidosq; tumores.

Si tibi difficilis confectio tanta videtur.

Succus cum solo prodest comixtus aceto.

Aut si frumenta panis minutissima mica

Jungitur huic succo, sedat quicunque calorem
Huic succo si iuncta fabe sit idola farina
Et supaddat scrophis, medicabit illis.
Et cedit feruens emplastro postulatali.
A multis legit scriptum febres ante tremore
Si tua grana vorat coriandri seminis eger
Evadet febre, cui dat lux tertia nomen.
Prestat idem lectum coriandrum mane pinguem
Sol singat, ceruicali si sublitur equi
Xenocrates scripsit totidem cessare diebus
At enitua quot mulier coriandri grana vorabit,
Assiduum quidam condemnant illius usum
Nempe putant mortem quous superare dolorem.

D. Capitulum 3^m De nasturtia.
Juncit feruētē q. hñc nasturtia vites
Et secas. hac re venere cu ruta cohercet.
Serueto comixta recens herba terendo
Antiacas curat bona que plebs ulcera dicit.
Si supaddat aruaq. firumculis ista
Emitit samē, cum qua dolor ille recedit.
Illius succus cines retine fluentes
Illius assuit. densiq. lenare dolore
De qua pte dolēs dens ē infusus in aurē
Fortius est herbe sem. Depellit abortum
Haustum cum vino ventus aiali apellit
Et sic serpentis diant obitare venens
Solut odor positi carbonibz effugit illā.
Splen reprimat mixto bibit si sepe aceto.
Herbam ul. semen cū polline iunge. aceto
hec contrita simul succis supadde dolori
Vtile nō modicū confirmat hoc medicamen.
Linchenas succis curat cum melle punctis
Si prurigo caput aut ulcera turpia fedat.
Anseus amiscens adipi nasturtia tuta
Sepius unge caput. vitium tollit utiq.
Si coquis hanc herbā cū capre lacte recentē

Illius aut semen. Dolor angit pectora quisquis
 Assumpto tepido potu sedabit isto
 Semen cum tepida contritum pondere dragme
 Et bibitum dicunt quod durum molliet alnum.
 Tussim compescat semen cum melle voratum

Capitulum 37^m De exuca

Exucam calidam dicunt mediocriter esse
 Siccam non adeo ab eis digerit escas
 Et ualeet urinas hec massa uel hausta mouere
 Mandit uti pustus tussimque repellit
 Emundare autem maculas cum melle uigatum
 Trahit. et muros lentigine reddere uultus.
 Eluxata prius radix ualdeque subacta
 Oculis et fractis supradicta de trahit illa
 Cum uino tritum si semen sumit eius
 Quosius pestiferos ictus curare refert
 Hec migras maculas curat cum felle hominis
 Illimita. mira loquor. cum uino largius hausta
 Indurare refert hanc ultra ubera sensum
 Si condimentis coquis hanc admiscerit herba
 Aut semen, gratum dicunt potare saporem.
 Et homines qui solent hac cum dicere greci.
 Exuca. suavisque gustu sit bonus eius
 Non modice mansam uenem stimulare uel hausta
 Confirmat pariter media pluresque potest.
 Est cum lactuas hec herba comesta salubris
 Namque calidum dat tempus cum frigore mixtus.

Capitulum 38^m De papauere

Papauer vim gelidam siccamque papaueris esse
 Tres illi tribunt species. flos nimis albus
 Alterius roseus. rubens pallensque minor
 Flos est. hanc uulgo dicunt agreste papauer.
 Nobilior cunctis est autem flos nascentis albus.
 Ex huius teneris opibus faciunt capitellis
 In aqua leniter summa cute. lacque deinde
 Refluit exapunt coelestis. succumque refrenat

Antidotis aptum multis varijsq; medellis.
Sunt qui contindunt lacte cui suo capitella
De quibz expellim stant in sole liquorem.
Post primis suis vires hēt iste secundas
Sic uero roseos quā dixi gignere flores
Dixi conficiunt oleum de semine tonsō.
Non modicum gustu iocundus semperq;
Tertia cui flos est rubrus semper nigellus
Presta si bibit reliquas more sapientem
Elixatuna tepida cuiuslibet harum
Eger si foueat faciem, vel si bibat illā
Optati capiet, nisi mors sit proxima, somnum.
Sed prima magis bibitur cum vino iturget uentres
Vires, haec quoque morbo fluxus tribuit milles
Somnia dat bibiti, tussim compescit, iniquā
Pondus denarij de lentis hec semina sumi.
Nam plus letagium ul' mortē sepius infert.
De folijs eius factis factum cathaplasma
Eximie fauces diant arare tumentes.
Quosq; vocat sacros uires extinguere fert.
Fugare ul' canni, potu ne, cibo ne ul' estu.
Asper si sunt uocalis redita vena
Apposito tali fiet medicamine lenis.
Candida mico in spēs sic nāq; vocat
Graeco lingua dicit quodamq; papauer.
Longe nobilior est meliorq; duobus
Tunc cum lacte fluit capitella papauis huius
Leta torquent aqua cui sit pars tertia mellis
Addita, amicta coquas, donec decoctio spessa
Sit quasi mel, varios sic obseruet ad usus.
Sumpta facit somnum, tussim fugat, abstinere alium
Vocalis uene boni & cumatissima siccit
Eius de teneris opimū factum capitellis
Sicut iam docui roseo miscebis olino
Unge caput mistis, dolores sedabit omnes
Et solet hoc uiguen somni p̄stare quietem.

Reduens admisce troa redolentia fila
 Aus curabis h' infundendo dolorem.
 h' q' femineo lacte trocop subacto
 Vnguenti calidum poteris sedare podagram.
 Ano supposita solet hoc adducere somnum.
 Istud idem solo p'stare putatur odore.

Capitulum 3° De Cepis.

DE cepis media non consentire vident
 hanc q' diastrides inflare caput q' gravae
 Atq' siam cepas dixit succende mansas.
 Colebias non esse bonas dixit Salernus.
 Elegmaticas non multum putat esse salubres.
 Non modicum sanas Aseli plus assent illas.
 Presertim stomacho pulcrum creare colorem
 Affirmat quoniam aliquis conspexit illas.
 Et dixit quisq' ieiunia solunt illis
 Vnaquaque die q' vivat h' absq' dolore.
 Confirmat omnes mansas inferre sapore
 Et dicunt illas mollire salubriter alium.
 Appositas phibet morsus ante caminos
 Si tute cum melle plus fiant et aceto
 Apponunt aliam vero melleq' coctas
 Transactisq' tribus solunt cathaplasma dieb'
 Salventaq' cepas Diastrides phibet argus anguis
 Morsibus apponit sic assent ille vivari
 Femineo lacte comixtus succus earum
 Pellit sepe graves infusis sepe dolores.
 Hic succus comixtus aquae bibitisq' vivabit
 Illos quas subtilis facit obnatale morbus.
 Naribus attractus hanc tantum modo succus
 Humores capitis nocuos deponere cogit.
 Manse ul' pote tardantia mistus purgat
 Triturasq' pedum solet quas caligant
 Duracie faciunt, sicut sanabis eas
 Cum gallinaz pinguis si sepe pungas
 Mane si dentes qui suos perficiunt isto

Ducant hunc dentis nonquam sentire dolorem.

Vlcera compescant oris cum pane comestis
Inunges oleo qui cortas suppleat illas.
Sedat quos intus dat disinterua morsus.
Contatis cepis loca denudata capillis
Sepe facies capitis poteris reparare decore.
Oris fetori prosunt, fastidia tollunt.
hasque iubet emorroydis impadde tutas
Illius succus caligine lumina purgat
Admixtus melli maculas quae uictus aceto
Emundare solet si sin. h. sepe fucate.

I Caplin 40° De buglosa.
Inguia bonis greco sermone buglosa vocat
hec colera rubrae nimio furore pulsam
Purgat cum uino sunt si sumpta frequenter
Cordiacum colere quae fecit copia mige
Consimili potata modo curare valebit
humores nocuos pulmois detrahit illa
Mixtus aque tepide si succus sumit eius
Illi qui strasim patitur mte mediat
Vim memorie cerebri dicunt suare perit
Vinum potatum quo sit macerata buglosa
Letos comminas decoctio dicit eius
Aedde si sunt intra commina sparsa.

I Caplin 41° De sinapi.
Alter eae quas Pythagoras laudant herbas
Assequitur primam laudem tribuisse sinapi.
Quartus ei gradus in vi siccata calidaque
Extrahit humores viscosos, extenuatque
Combuzitque autem, vis est sibi tanta caloris.
Maior vis eius in semine quam esse
Sensus exantibus et comouet alium.
Constringit lapides, urinae menstrua purgat.
Si titum ungas tepidum versetque palato
Ad solem, capitis purgabit flegma nocuum.
Steruantibus h. admiste salubre

Illo nam capitis fluctura resoluunt omnis.
 Mansum offertat stomachi, suspiria sedat.
 Dorsus serpentis tuto si iungis acetum
 Et supponas aras medicamine tali.
 Mansus pestiferos tractat idima ledē singos
 Vi minus feruētē cuti comburē dixi
 Sed tū hī multis est utilis utro causis
 Hac erulus nocens capitis sciat hūmor
 Et qui distillās pulmonū cōcūctū ledit
 Et stomachi mōbos curat tussimq; tiffimq;
 Ac p vesicis corpe dolo inueteratis
 Eliat. sciasm quē greco nomine dicunt
 Atq; cumō splems durus recorūq; fugat
 Et multū causis hec subuenit inueteratis.
 Vtile tot causis qm cathaplasma sinapis
 Sepius a medicis narrat conficiendo
 Dicā hū quali fieri iubet Menemachus
 In mortariolo tūti bene pone sinapis
 Semen. iungat hūc panis candida mēa
 Sic ut tūa pe sit panis iūcta sinapi.
 his ficiis siccas iungas ⁊ mel iūgas ⁊ acetū
 Et tantis qntū ul' morbi cū requirit.
 Nam quo plus mellis vel siccis ficiis hēbit
 Ille sinapismus tāto solet acrior esse.
 Debiō. quo plus panis mittes ⁊ aceti.
 Ne tibi sit vclis moneo effectio talis
 Effectū cuius ī multis sepe probant.
 Nō tamen hūc in lūo cūctis apponē morbis
 Sz raro magnis ⁊ causis inueteratis.
 Plinius in musto cū semine papit hūius
 Radices mergi. sic postq; cepit hāc
 Omne vīm. vīmū multū putat esse salubre
 Sanabis ⁊ stomacho. potatū lūminibzq;
 Pluribz ⁊ capitis dicit prodesse gressis.
 Infuso faciūt oleum de semine quidam
 Vtile lūmbz vicijs stupidis q̄ neruis.

Exprimantur succus tenero de caule sinapis.
Quem si comandens dens tormenta fugabis.
Mansu' ofimant adipe tondendo vetusto
Comixtur scrophas dissipet si supaddas.
Illius finnis multum prodesse caducas
Dicit atque sterc' causas sicando iunare.
Cum ficiu' sterc' capiti supaddle de vaso
his q' letargu' patunt' est magna medella.
Vel si sepe pedes fr' vngendo fucabis eoz.
Semen contrarii melli iunge ul' iuncto.
Illud olopias iunat vnguen sepe fucando
Acu ammi'no lepras emundat iunctum
h' q' curat' manso piodia febuis.
Autra q' dnu' fiat commotio morbi.

Capitulum 2^m De Caule romana.
Aulis romana grecis brassica lingua
Dicitur. hec quis sporum nascat' in ortis.
Est tam illius ad multa salua fere usus.
Amis ducetis usus medicamine caulis
Romanos cato testat' medicina prinsep
A medias rome descripta fuisset in usus
Ortus tunc estas dabat ulis atque medellas.
Ulceris non tantu' curare, recentia caule
Ipse met' affirmat. s' quis inneterata
Et cancos etia' loca, si plus amme lanata.
Precipit aut uino tepido, sic demiq' cunctu'
Vnaquaq' die bis attritu' pone caulez
Ordea qua dederit cauli misce' farina'
Idem precepit. rutam q' cum coriandra.
Et sale p' mixco. sic oia mixta terendo
Apponit dicit docuit cathaplasma podagze.
h' etia' morbis medicabit' articuloz
h' q' stringas aut elixata iunare.
Atque suppositum varios sedare timores.
Illius vrina' fuit qui caulibz usus
Causis nervoz calefactam censuit aptam.

hac ex uina pueri si sepe laentur
 Assent illorū multū confere saluti.
 H de caule cato quenda scapuisse libellā
 Cusipū dicunt hūius de viribz herbe.
 Omīs offirmant caligine limina tergi.
 Eius q̄ unidi uescet caule frequenter.
 Augēt lac mānis. abns ei mēstria purgat.
 Atq̄ uniat stomachū sūptas ut ai coqs estis.
 Assūptis eundē sic ut iūgatur aceto.
 Splen rep̄mit tūmidū sem̄ depellit abortū
 Si multū coquit cōstringē dē alim̄
 Aut semenculus solet illa solūē symptis.
 Vincto cum veteri cortos bñ conterē canles
 his oleum rosen quancūq̄ res postulat adde
 Ardoris immos uniat hec offectio febris
 Si sup̄ addat stomacho m̄briq̄ calens.
 At nō sūm scissū si iūgis alimen aceto
 Et canles sic ut cōpus redigat in unū
 Cuncta terēdo diu potes his compescē lepraz.
 Et plures alias maculas si sepe pungas.
 his etiā canes potēs retinē fluentes.
 Dicit 7 testes istud curare tumentes
 Et uānos morbos genitalia que putant.
 Et si predictis melius faba cōcta iūgat.
 Cum ferrugine si iūgas hanc i aceto.
 Et sup̄ artēicos tūtas apponas ista dolores
 Multū subuenies illis. vitijsq̄ podagrie.
 Non mediā poterit istud cataplasma mederi
 Vincto cum veteri caule cinēs bene tui.
 Presūt ad uetēs lateris coxeq̄ dolores.
 Sic licet h̄ vilis tam est medicina salubris.
 Si canlis semen vincto potat aceto
 Pellē sepe solet aialia noxia ventis.
 Sic omīs ex stercis canlis radialibz vstis
 Subditus hic vūā releuat stādo iacente.
 Dentibz attrita succū glutare iuuentis

Affirmant caute multaz succurrere non.
Naribus infusus caput purgat sucus ei'
Qui pius est caules vix sentiet ebrietate
Auulsam caulis radicez postea tutam tiam
Que non attigerit collo Melicms inquit
Suspensa cunctos vix deponit morbos

Caplin 4^m De Pashnaca.

Et pashnace virtus in semine tanta
Et radice sua malsa si decoquis eius
Radices multaz decoctio proderit eius
Si potando dat splems uicinisqz quellis.
Lumborumqz iuuat eadem potata dolorem.
Has si lacte coquas decoctio suppta innabit
Asthmaticos qz uis veteres. vetaqz flnetes
Radix illius collo suspensa timores
Et quidam dicunt compesat testiculos.
Qui pashnaca fere aut q mandidit illa
Dicit a nullo serpentu posse nocere.
Accendit uenerem si large sumit illa
Si circundabis dentes radicibus eius
Dicunt ingent p sepe dolore uicinat lenari.
Ex uino spuma si pashnace bibatur
Dicunt compesa quos scorpius itulit ictus.
Sic qz feminei ventris curare timore.
Dicunt quo mulier quasi pgnans e uidet.
A ppositu cancriz tati cum melle medet
Qd pashm tribuat est pashnaca vocata.
Nanq abim nulle radices clant meliore.

Caplin 4^m De Origano.

Origani vires calide sicceqz legunt
Tertius esse gradus pcedit huic in utroq
Illius in vino curat decoctio sumpta
Quosius pestiferos morsus si sepe bibat
Cum malsa sumptu prodest acrima bitenti
Sic multis alijs clant obstar ueneris
Conquassata iuuat mansu ul sepi hansi.

Ydropias.

Vdropicos cepimit bibitiu siccantq; tumores
 Cum mulla bibitiu colera deponere m'gram
 Dicit' ex fabi fuit si pond' tritum.
 Menstrua deducit bibitiu. vel si sup addas
 Tutu. vel cotta mulier si se fouet herba
 Illius puluis tussim cu melle repellit.
 Pruritus acoris. maculaeque cutis fugat omis.
 In quo decoquit' si sepius anne lauet.
 In lanugo linat vterius decortio supia.
 Succus p'dictae uradis si sumit' herbe
 Vnas i fauces curat si crado timetes
 Oris vulnereb; medicabit' ore retentis
 Naribus infusus yzino mistus olino.
 In uisli capitis cogit' manare cruore.
 Aurib; infusus sedat cu lacte dolore.
 His succis mistus cepis i ressinaco
 P'omit' ad solem tunc q'ndo sitius ardet
 Sic quaterdems feruebit i ere diebus.
 Si supponat' lecto o'fectio talis
 Effugat ut d' ai'alia curata no'ina
 his quib; ex aliq' m'ao digestio tarda
 Euenit. ex uino prodest si sumit' albu.
 Cum calida m'osus est stomachi lenire probatu
 Illius suavis roseo mistus i aceto.
 Succida lana bibat. i sic sup addita m'bris
 Luxatis ul' contusis multa linat illa.
 Prouocat m'na. lumbosque reuocat haustu
 Ante diu tutu solet idc fugare dolore.
 Omia potatus succis linat interiora
 Eius cu siccis si canica tuta bibat.
 Sudore aptis fert' producere poris
 Apertis coxis eius cu polline faris
 hanc sepe granu pellit. rep'mitq; dolorem.
S. Caplin 4th de Serpila
Serpiliu veteres dixerunt q' quasi serpat
 Atq; cum uino tutum contundis olino.

Cui rosa dat nomen hoc virginis pline frontem
Nidor combusti serpitres effugiat omnes
Et quod mors aial infundens ore nenerim
Hoc ideo mittere cibis messoribus est mos
Ut si forte sopor fessos depiscent illas
Verumby a nocuis tunc requiescere possint.
Pestiferos mosus bibiti inuat appositiq;
Pronocat minas. coepit tunc omnia uentis.
Splen inuat amitto si sepe bibat aceto
Si mel predictis iungat spuma cruenta
Lactantes mure potus solet illa inuare.
Hauriti cum uino uetoris sedare dolore
Dicitur hic quod solet producere menstrua potius.

Capitulum 46^m de Asiru

Ast Asiru grece vulgago dicta latine
hec calide et sicce virtutis dicitur esse.
Tertius est gradus illi, ut dicitur in utroque
Pronocat urinam, potata quod menstrua purgat.
Iuxta modo uetoris medicantur scripta dolori.
Idiopias inuat, scia sim inuat haurita frequenter
Et uulne morbis decoctio subuenit eius.
Dicitur yctericam potata repellere morbum.
Eleborumque modo uolitu precordia mundat.
Sed non est eius purgatio tam violenta
Non metuenenda quidem si fiat taliter illa
Etate et uires uina transpice primus
Quae purgare uoles, et tempus quod sit anni.
Et si sit regna ferues ut frigida valde
Aut si temperiem media tenet inter utraque
Nam senibus puerisque parum donare licebit
Etate medie, plus his iuuenesque requirunt
Pinguibus et ualidis plus dandum quam macilentis
Debilibus et uiris, plus in gelida regione
Dandum, quam calida, duris quoque aridis labore
Plus illis tribuas quos reddunt omnia moles
Hauriensque et cetera talia tractans

Non solum tunc dabis hanc q̄ si quassit herbas
 Que purgat uomitū stomachū uentēne resoluit.
 Et quia de cunctis dixi cōmūter herbis
 Quis sit danda modū, proprie vulgare docebo.
 De folijs ei⁹ triginta recentia tolles
 Adde melle tantū q̄ possint cuncta exandi.
 Vel tota nocte mēso facias macerent in illo.
 Mane cerēs uino q̄ sint macerata resoluē
 Tunc olus excoctū cum pingui cāne recentū
 Porcina, prius egroto da sufficienter.
 Et sumat uini quātū uult fortis albi.
 Sic asari suū colatum trade bibendum.
 Fortibz ī magnis hic est nūc foliorū
 Sufficiens, reliquis ut diximus ē minuendus.
 Iuxta qd̄ uires, etas, et tempora poscant.

Capitū 47^m De Rata.

Ratū dicitur vite vis cantica dī esse
 Siccaq; fert in his gēdus illi tertius esse.
 Valis est ualde stomacho si sepe bibatur.
 Expellit partū puti, uenerēq; cohercet.
 Cū si nō bibit, compesat, mēstria purgat.
 Si coquis hāc in aq̄ cui uinū mixens acce
 Compesat talis decoctio tormētū uentis.
 Pulmones leniat et pectus, mōdoq; medet
 Costas, quē pleuresis uocat attica lingua.
 Artēticos, stasimq; leniat, febribusq; medet.
 Hausta ul' oleo in eadem si coxens illam
 Et foueas tepido putiētes ante tremore
 Datū prodest intestiniq; tumorū.
 Hoc unguen, vel elixir si fūdit intus.
 Hausta q; cū uino, prodesse valebit utiq;
 Lumbricos oleo decocta et puti repellit.
 Cum carnis decoctū dū uinūq; liquore
 Prodeat yctericis si sit supradita nocte.
 Cruda comesta recens, crulos caligine curat
 Et meli' maratri cum fūto felleq; galli.

A. Delle q. si succus ex equo iungitur eius.
Indeq. sint oculi patietes sepe pruneti.
Cum roseo mistens oleo necno et aceto
Illius succum capitis curare dolorem.
Quis in modicum potis hoc sepe punges
Narib. expellat succus si funditur eius
Sulcet manantē bene desiccado cruore
In coru malignanū si tepfactum
Aurib. infundis de pellis inde dolores
Cernise miscens oleo necno et aceto
Illius succum mirandū afflas vnguen.
Ad depellendū sacū quē dicitur ignē
Et stabiē dexte q. dicitur ex pta gree
Et gree dictas aneboras hoc vngue purgas
Ulcerā sūt capitis humore fluentia pingui
Curat a h. ozimas immissus narib. h. sunt
Que grauitē fotent in narib. ulcera nata.
Obstat pta nimis ul. cauda comesta uenens
H. meredates rex ponti sepe probauit.
Qui rute folijs viginti cum sale paucis
Et magnis mēib. bimis caricisq. duob.
Jeun. vesa consurgens mane solebat.
Armatu spabo tali quascūq. veneno
Quelbat insidias sibi tendēt. hanc metuebat.
Ad uelle probāt obstitē posse venens.
Diruē ruti comedunt que pmitis illi
Cum pugnare sūt cum serpētib. atis
Cum butiro medicorū oleo decocta timore
Naturis. subiecta tepēs figat illa p. colli.
Et amens morbis intus sic subiecta prelest.
Hac etiā testes potius curare tumentes.
Cum folijs lami bñ tatam si supaddas.
Et his anadoti non paucos uale causis
Constat. medicū diame diapryanon illud.
Pigyanon in ligna gree q. ruta vocat
Illius antidoti confectio talis habetur.

Pondere iunge pazi inter p̄p atqz cūmru,
 De tribz his quantū de ruta p̄m̄to tantum.
 Sz p̄m̄s ex acū uino maceratis am̄m̄
 Conuenit in serio post asini calefacto.
 Om̄ia deinde s̄l' b̄n trita ex melle iugabis.
 Pectoris & lateris. & coris. rem̄qz dolores
 Hoc ex antidoto curant' sepe comesto.
 Externat bilem. mollit sine cōm̄ne ventrē
 Confortat stomachū. facit ut b̄n digerant esca.

Capitulum 48^m De lactuca

L Rigida lactuce vis constat. & humida valde.
 Unde p̄t nimios h̄c mansa iunare calores.
 Et p̄stabis idem sup̄addas si bene tutam.
 Vtilis est stomacho. somnū dat. mollit & alim.
 Om̄ibz h̄c melius prodest decocta comesta.
 Et stomacho. potius nō lota comesta medet.
 Lactuce semen compesat lenitia vana
 Cum uino bibitu. fluxum q̄ rep̄mit alui.
 Lac dat habundant' nutari sup̄ta frequenter
 Ut quidam dicunt oculi caligo creat
 his quibz afflicte fuit abus em̄s iulii.

Capitulum 49^m De menta.

M In calida siccaqz gradu fert mēta secūdo
 Illius potū vis digestina iunatur
 Confortat stomachū. vomitū q̄ detinet hancita.
 Lumbricos q̄ mō depelle fertur eodem.
 Diversis mōbis curat testiculorū
 Si foveant' aqua qua mēta cocta sit lactuca
 Lac soluit mām̄s si sit sup̄addita trita.
 Inhlata fugat auris cū melle dolorē.
 Aspitans lingue fugit illa sepe fiente.
 Vauitacū cum sapia p̄m̄ solet accelerare.
 Trita canis mōsū sup̄addita cū sale curat.
 Hemoptoicis misto succinuat aceto.
 Natū suavis si subdit illius ante
 Qz fiat coitus. mulier nō concipit inde

Caseolos succis putrescere non sinit eius
Admixtus. vel si viridis superadditur herba.

Caplin 40^m De capro.

Im ap^o media calidam si citius sermido
Dicit esse gradu. potu depellit eius hui⁹
Calculus. Vene purgat. laxatq^{ue} matus
Dicit apolodius q^{ue} pelle possit abortum.
Si mlier foueat aqua qua coxeris ipm.
Assent h^{ic} idem. Alim posse lienem
Illius firmus si sepius ore trahat.
Si se sanus ho fumo suffumiget illo
Dicit eu fieri firmi magis & leuore.
Subuenit allare vias admixtus olino
Succis. sic dimittit fugat itentigins ipm.
Humores nimios desiccat sepius hantia.
Illius solus pulvis melli ve ingatus
Vlcera mirifice & vulnere putrida purgat.
Precipue pulvis hic ulceri valet oris.
Si bibit^{ur} stomachi confortat debilitati.
Ydropicus nimius succum sepius hantia
Atq^{ue} p^{er} vrinas humores purgat aq^{ue} sos.
Cum tatu validum ap^o si inq^{ue} aceth.
Vlcera que serpunt cohibet medicamine tali.

P Caplin 41^m De peonia.

Peonia media calida siccaq^{ue} fatent^{ur}
Hanc reane g^odm dicit in utroq^{ue} sedm.
Splen. icar & renes cu mulsa supra iunabit.
Si iungat^{ur} uolenter amgelala tuta.
Menstua sic purgat & fluxu detinet alu
Illius in vino decoctio sepius hantia
Vesice dnos sedat sic supra dolores.
Et scotosim sic illa iunat. stomachi q^{ue} dolore
Neufeticos eade mulu iunat yctericosq^{ue}
Calculus infantum potu depellit eius.
Pressuras inferre solent q^{ue} somnia nocte
Peonie semen bibit^{ur} si sepius azact.

Filius radix pueris suspensa caducas
 Non modicum prodet Salernus ait assit ante.
 Quendam se puerum narrat vidisse caducum
 Et tunc erat annorum circiter octo
 Peome puer hic radicem ferre solebat
 Appensa collo, quando mox decidit illa.
 Moxque puer cecidit, solito qua more ligata
 Protinus enasit. Salernus vero probare
 Rem plene cupiens, radicem denno dempsit
 De colle pueri cecidit, vixitque resumpta.
 Cognita vis herbe fuit huius tam manifeste.
 Ipse Dioscorides amictis ait esse caducis
 Aptam, si bibitur, vel si suspenditur illa.
 Seminis illius ter quique valentia grana
 Cum vino fluxu matutinis sumptis cohercet.
 Nigra solet varios materiam pellere morbos
 Si totidem dant cum vino nocte bibenda.
 Huius sunt gemine species, mas dicitur una
 Altera que minus est species, est femina dicta.
 Radix maioris est palmis longa duobus.
 Grossa ceteri digitis, radix Juncea minoris
 Dicitur in plures radices, huius bene purgat
 Post partum potata steriles vino potata
 In amictis filis reliquis vis est illis.

H Capitulum 4um De Barro.
 Erbam quam greci dixerunt melisophilos
 Barroci nostri dicunt vulgiter illam
 Precamens, apibus gratissima dicitur herbis.
 Nec gaudere magis ullius flore videntur
 Contrite folijs apium si vasa purgas
 Non fugient, meliusque facis si lac sibi iungas
 Unguine cultores retinet examina tali
 Auxilium presens apium fert, ictibus illa
 Jectis de tuti tegit si protinus herba.
 Idcirco modo quos vespa nocet, ul' diatrea, cinat.
 Trita solet veteres compositare cum sale thyma.

Hoc q̄ malo vicijs dicitur suauiter sedis.
Feia purgatur decocto cum sale succo.
Tali discurit inflatio noxia potu
Eius si iuridis decocto sepe bibat.
Antiquos disintericos iumat et quiniacos
Asthmatis eade prodest or topnoia sc̄i
Vlcera depurgat, mōtos leniat articuloz.
Herba camis mōtis sup̄addita cū sale curat
Eius fōmto decocto mēstrua purgat.
Oreque tenta solet dentis sedare dolore
Lumina purgat caligine plinius inquit.
Eius si succo fūit cum melle puncta.

Capitulum 43^m De Creso

Rigeion greci nos seriation vocantur
Quae camis silis videat flore capillis
Nasat in mris et ortis et tegulatis.
Illius herbe vis frigida dicitur esse.
In medicinali radix non ponitur vlt.
Flores cum folijs tundes in fundito vini
Promodici dulas, et sic tepescita cum mōi
Hoc sit apponas cum ul' testiculoz
Addito thus istis nervos, et mulnea quis
Curabis facile, posito cathaplasmate tali.
Hec eade et ita faciet eius capitelli.
Potari prohibet, q̄ suffocare bilente
Quidam confirmat. At contra plinius autor
Veteis quosdam potu donasse salubre
Cum vino dicit, talique modo medicari
Morbis vesice plures ait ille probasse.
Et cordis vicijs illa rectorisq̄ dedisse.
Tormentis quaeque cum passo immiscet potu
Hoc varios mōtos praecordia que patiunt
Et utridis facit h. si tincta noceat aceto.
Tenta solet duras h. cum sale spargere stumac
hac circūscripta, si q̄s fodiatur sine ferro
Et tangat dente viabz talis icte dolente

241
Vnaquaq; spuens uice, postq; reponat eadem
Quo fuit exoto loco. si cursu inuat herba
Plinius ut dicit, id non dens inde dolebit.

Caplin 4^m de Celidonia.

Celidoniae spēs gemine refertuntur
A medicis. spēs est maior prima vocata.
Alta uero minor, utrosq; medicat utraq;
Cecuris pullis hac luna mater vundo
Plinius ut statuit, quous sit eruta reddat
Hanc nasci dicit anib; venientib; illis
Et de sicca solita dū more recedunt
Indeq; nom hē celidonia, namq; celidon
Dū h uoluitis grecor; more vocata
Florentis suens cū melle coquat in cre
igne leui, donec spumā prouerit omē.
Et qū grassare mellis decoctio sinuat.
Utilius nullū dicunt oculis medicamen
Quos caligo nocet si sint h sepe puncta.
Content' inuncto sibi radix eius aceto
Et sic veteris vino si oī sinuit albo.
Dentib; illar; phibet contrita dolores
De folijs eius contusis, si cathaplasma
Cum vino fiat, maculas absterge dicunt.

Caplin 4^m de Centaurea

Sunt centaure spēs maiorq; minorq;
Ut sup dictis dixi de plurib; herbis.
Sed quia pparas spēs est cognita maior
Hanc ptermittens vires nāzale minoris.
Quā notā cunctis credo vulgarib; ipsis.
Desitamine virtutis dū esse.
Non modicū plagas oglutinat idē recētes
In q; citatice vetēs supaddita ducat
Illi qui patit stasim decoctio mīre
Prodest illius sit si sbucta p amū.
Sanguine dē tracto sedat mox ipā dolore
Fomento neuis eadē medicabitur egus.

Illius succus deducat mentem a sumptis.
Pellit abortiu medicamina cuncta maligna
Cum vino sumpta diuina purgat p[er] alia
Mellem si iuncto caligine lumina purgat
Illius autumnus expavit tempore lucis.
Quae de siccatu feruent sole reseruant. & epavit.
Ad reus cana quis diximus ante salubres

Capitulum 46 de Colubrina.
Herba draguncula grecorum quae vocat[ur] v[er]sus
B[e] ead[em] vulgi lingua colubrina vocatur
Quae colubro filis maculosa cortice surgit.
Ex quibus antiquis compta credimus esse
Quae queat a fili colubrina venena fignere.
Quisq[ue] se trita radice punxerit eius
Tutus ab inani serpentin[is] dicit[ur] esse.
Morsibus illar[um] cu[m] vino sumpta medet[ur]
Si iungas oleum cum succo semis eius.
Auribus infundis poteris sedare dolorē
H[uius] succo lana machida si naribus addas
Compescas morbum qui polipus ē vocatur.
Hic succus cunctis magnū solet ēē iuvamen.
Siccis radialis eius caligo curat[ur]
Et variis morbis quae lūta p[er]tinēt
Si p[ro]p[ri]o si sit illimita melle uemisto.
Et p[ro]desse oculis radix si mandit[ur] assa.
Cum pulvis gramis terdemis seīs hauris
Lumina munda ferūt pulsa caligine reddi.
Si macelescentis illius floris odorem
Nare trahet p[er]grans depellē fert abortiu.
Vel si sit radix no[m]i[n]ata sub cheta trita.
Pulvis radialis eius cum melle ingatus
Tussim compescit sumptus sedatq[ue] catarru.
Et confert emoptorias hoc sepe iuvamen.
Pectoris humores exhaurit nō redituros
Omnib[us] his prodest radix si sumit[ur] assa
Stolidum facit eius decoctio sumpta.

26

Eius cum vino radix veneris mouet hausta.
Prouocat urinas fagedemica uulnera purgat.
Si sic eius tute cum melle buona iuncta
Vulnus hec mudat sordes. fringia curat.
Sola sibi nicto maculas depellit. aceto.
Esse pedum vitium dicitur cui pmo nom
Est a pmtie mba putientis id ipsum.
Plebs dicit nulli solet hoc de frigore nasci.
Ampe. draguntce radices decoque tali
Permo deletur si sepmis amne lauet.

Capitulum 47 de Summequesa.

Sans a grecis est vulgo canedo vocatus
No modicu questu prebens tictoribz herba
De folijs eius tritis factum cathaplasma
Vulnera magna licet agglutinat atqz tuore
Illorū silit. cepmit quoscuqz tumores.
Si cum melle teris hanc sordida vulnera purgat.
Emudat maculas. i siccis subuenit igni.
Qui si unges albumen eā sup addas.

Capitulum 48 de Elebro albo.

Elebri species geminas testant hie
Album qd sursum purgat. nigruqz deorsum.
Vim sicut calidior tenet. Et tertius illis
Est in nroqz gradus. nigro violentius albu.
Dicit. vnde prius dicit de viribus eius.
Suppositis quocunqz modo depellit abortu.
Paribz attritis stermita menti mouebit
Illius pulvis capitis pellentia mōtos
Mistet confecturis que lumina purgāt
Et multis prodesse ferūt viris oculorū.
Pulbri admixtus mures pulvis necat ei.
Et cum lacte datus est mistic pmtiosus.
Dicit p uoitu varios educere simpia
humores veteresqz fert sic pelle mōtos
Purgat tali uoitu verugo verusta
Insanis melancolicis valet atqz caducis.

Sepeque curatur sumpto linchaticus isto
Vtropias in principio mite medicamine
Emundat lepra, tetanum fugat atque podagra
Confirmat tremulos, redeuntia terminat curat
Diversis viris stomachi, scilicet, medetur
Et tussi veteri, febribus, sup' oia prodest
Quarta, annis, tam pluribus, humectatis
Ingens cura superius Plinius ipse
Ammonet, ut septē se praeparat ante diebus
Humectisq; cibis corpus bene temptet omne
Ne sero cenet qui debet sumere mane
Et quando sumet, iubet explorare serenam
Et calidam clarumq; diem, ventisq; carentem
Observare qui curat, qui spernent istas
Passum nimios affirmat cum crassatq;
Eleborumq; iubet in pulvis, antea coctum
Aut in sente dari, sic dicit non notitum
Hoc q; dari prohibet semper, puerisq; teneris
Molibus et timidis, amnesq; virisq; mulieribus
Et matris nimium dicit non accipiendum
In succo tisane, vel multa paneve coctum
Sumere precipiunt alij, sic utile dicunt
Philo, composito fertur scripsisse libello
Qualis eleborum sit nobis accipiendum
Inq; suis, propterea anphorasq; utius herbe
Et quo sit sumenda modo docuit, quibusq;
Non tamen per plura volumina voluens
Illum qui pondus certum donare iubet
Illius dixisse satis se credo putabat
Cum iuxta vires, etates, tempora dandum
Iussisset, mihi illo satis non esse videtur
Tuta rem subitam, quae offert sepe periculum
Commendare dari, cuius sine pondere certum
Plinius ut scribit, Thomson donare solebat
Elebori dragmas geminas, tribuisse sequentes
His binas dragmas, affirmat non tamen ipse

Pondere q̄ fulcat summi statuisse uidetur.
 Cū tamen elebori nigri inbeat date dragmā
 Quatuor aut scropulos mihi significare uidet.
 Albi dimidiū pondus tantūmodo dandum
 Qd̄ longe nigro violentius esse fatetur.

Capitulum 43^m de Elebro nigro.

Elebori nigri non est adeo violentum
 Nec formidandū tantū qd̄ diximus albi
 hoc q̄ precipiūt veteres in lente coquēdū
 Aut ī miscellis sic insanis medicari.
 Assumptū dicunt. et sic prodesse podagre.
 Idropicus mota febre dī auxiliari.
 Nam sentit apem sumpto palitans illo.
 Et uarios bibiti morbos leuat articulo.
 Educat coleras varius. et flegma palum
 Eluxatque potū caligo fugatur.
 Dintinas suppuratas factū cathaplasma
 Cum coquit et purgat vacuat stringit collo.
 Infixus medius radius singulus eius
 Postq̄ dies geminos sit singulus ille remotus
 Ordea quam dederint contrita iūge farina.
 Idropicus tumō appositis siccabit istis.
 Menstrua suppositū purgat. depellit abortiū.
 Auditi reddit si studeas amibz istud
 Imponas. et post bidui tūdem ve repellas
 Appositū tollit maculas eius cathaplasma.
 Emundat lepras. scabies q̄ famos repellit.
 Ore diū tentū quo coxeris illud acetum
 Dicit nō modicū dens sedare dolorem.
 Elebori nigri precepit Plinius unam
 Donari dragmā. leniter sic promouet alui.
 plus q̄ bis binos obulos vetat accipiendū.

Capitulum 63^m de Berberia.

Berberia ierobotamū grece pisteronq̄
 Appellat greci. spes her ferat habere
 Binas. effectus ē idem pene duabz.

Cum uino iunat vetericos, si sepe bibatur.
Pestiferos morsus curat supradicta trita.
Cum uino renouanda quodam per quatuor ista
Est medicina dies, oris bene uulnera purgat.
Illius succus tepidus si uoluit ore
Hic quod facta recens herbe decoctio potat
Hanc etiam quis putredo repellit oris.
Si tepidum diu uoluit fante sonora
Glutinat herba recens uuln supradicta trita
Occurrit cunctis cum uino supra uenemur.
Que facit alterius febris attendendo diebus.
Pellit hec talibus assumptis radicibus eius
Cum totidem folijs poterit aqua resoluta.
Ista plus patiens quam frigus sentiat ullum
Hoc quod morbo febris quatuor illa medetur
Eius bimus folijs cum tot radicibus hauritis
Illius, in uino si sit decoctio facta
Comminuas illares inter comminua sparsa
Redde narrat ut iam de scripta buglosa.
Hanc herba gestando maris si quis ab ego
Dico frater quod agis, bene si responderit eger
Vivet, si uero male spes est nulla salutis.
Ex hac composita quidam insere corona
A panni capiti causa quocumque dolens
Sic dicunt celerem illam conferre medellam
Plinius affirmat hanc omnibus esse salubrem
Visceribus, lateus morbis, ac cunctis quibus
Pectoris et uicis, et papule medicari
Pulmonum causis hanc assentit ille tunc quod
Parotidas respicit adipem mixta uetusto
Herba cui nomen folijs de mille dedere.
Eretonia quod parum bene pondere unge.
Hec mixta poterit aqua nullum medicamen
Vtilius credunt illis quod calidus angit.
Non medicum laudare magos hanc assentit herba
Plinius hanc cunctis dicit obistere morbis.

Et q' q'libet p'nt hanc impetrare punctionem
Sic et amicitias captas posse potentem.
Et pelli febres ipsa talia fingunt
Quae quibus natura potes concedere posset
Vana tam nobis et amilia nunc videntur.

Caplm 61° de garamandina
Amittit greci q' garamandina latine
Dunt. hanc herbam calidam siccamq' fatent
Tertius est in utroq' gradus. depellit alvum
Si mixta potet aq. tunc siccum medet.
Conquassata iunat, si mixta bibat acria.
Splen siccatur, et purgat cum vino munda sumpita.
Vtrophius in p'napio sic sumpita medet.
Sic q' pestiferis curant moribus illa
Cunctis p'dictis. prodest sup'addita tuta.
Sordes purgabis vultum si licet ineteratim.
Si cum melle teras et tuta desup' addas
Camiticos oculi siccis cum melle punctionem
Ducunt clari dempta caligine cecidi
Si tuta mices oleo copulasti purgabis
Pellit fudore et reuocat ipsa calore.

Caplm 62° de manzeola
Aure quae greci strugni dixerunt latini.
Manzeola dicunt. vis et frigida valde
Dicitur. aurumque mure sedare dolore
Illius succus si sensim funditur intus.
Eglopi strugni dicit cathaplasma mederi.
Istius idem dicunt capiti, potest dolore
Vna cum strigno, si sal panisq' terat
Paronidas replemet cathaplasmatibus ad hita more
Strugni purago depellit illita succo
Succis suppositis fluxus stringit m'lebrez
Contusis eius folijs otige polenta
His suppositis facit igit et ethera mordax
Dicit expelli, si uero unxeris illis
Argentum spuma cerussae, oleumq' rosati

Fortius et melius predictis fit medicamen.

Capitulum 63^m de Jusquiamo.

Iusquiamum grem quā nri camculatoz
Dicit. hanc herbe virtus ē frigida valde
Tres hēt hęc spēs sēmp̄fert p̄r albam
Altera struffuz. producit tertiā nigram.
Nobiliō reliquis ē sēm̄ que gerit albz.
Pro quo si desit mos est apponē ruffim.
Nigri uero sequens medicorū respicit usus.
Jusquiamū folijs contritis adde polentā.
Et adhibendo potes quosuis curare timorē
Sic mīre calidā potes īfrigida re podagā.
Auribus īfusus uermes necat. Sacus eius
Illarū q̄ solet naōs lenire dolores.
Ore dū tepidum si atineat accitū
Quo sint decocte radices illi herbe.
Dē īmodici dēntis placare dolorē.
Exp̄ssus sacus contriti seminis eius
Viscosi calidumq̄ pōt compescere reuma.
Si fūnt oculi patietes inde p̄m̄cti
Semis illius obulus cū semine mixtus
Dicomis pariter. cū mulsā sumit illis
Valiter. Fluxus matutinis q̄ patiunt
Et dicit emopticas sic posse uinā medei
Vel q̄ amq̄ mō sanguis iacet ab ore.
Dē hęc potus medicū sepius hantus
Cū uino tūti semen. cathaplasmaq̄ frūz
Māmas et testes dicunt curare timores.
Emplis multis apponitur antidotusq̄
Inferit Oliuū sic herba comesta mania
Prestat idē suus. in quīs uulnē fusus.

Capitulum 64^m de Malua.

Malerunt malua vetēs q̄ moliat almis
Est q̄ cacostomacis Sextus uelut assit illā
Atq̄ Diastorides. tam īficoribus ambo
Sumpta sicut olus multū p̄desse fatent.

Et sic uesice dicunt illam medicari.
 Sicq; uenenosis contrarie potib; illa
 Hi q; offrunt malue folijs salinisq;
 Ex quo utatis melius citiusq; eruetur
 Sanata unguis emplis q; pretiosis.
 Addunt auctores ipi q; malua potet
 Conquassata in uet; adipi comixta vetusto.
 Vmbris caulis radix admoda dolori
 Denus, sedat eu, ventris stimulum refert.
 Hec eade femor; uno si limo adnexa gerat
 In lana nigra tecta si gesserit illam
 Scia, maniar; dicunt uariis morbu.
 Scripsit alvina thebana olipitias illa
 Si resolut' adeps miserbit' anseris illa.
 Et sic subdant' ueluti passaria ungue.
 Contusis folijs et cum sale panco
 Egilopas pelles, succoq; medelensis est.
 Puncturis apii, cui si iungis olium
 Copios; inde linus, apii te nulla nocebit.
 Decocta lino capiti supradita malua
 Sic tuzpes acoris pelles furfurisq; nocuum.
 Decoctis eius folijs si iungis olium
 Ex angues igne sicui cathaplasmate tali
 Et combustus illo bñ subuenit igris.
 Diuitias stercus eius decocto mollet.
 Intestinos causas, matricis et am.
 Hec eade mhe prodest et subdit' illis.

Capsim 64° de lapasena. parotela.
 Erba solet lapasena uulgo parotela vocari
 Illius species dicunt' quatuor esse
 Partam eē fertur ferme vis' i mediana.
 Omib; est illis feruēs austerasq; virtus
 Unde ei stomachi supta confortare solet q;
 In stomaco elinū p ructus pellē uentū
 Supta sicut olius solet restringē ventrē.
 Pruritus mordax scabies cutis lacerare.

Illius tepido cedunt apozimate forti.
In nino corte radices et bene trite
Apposite q. strophas compescunt parocidasq.
Eius sepe tepis si cortio gargarietur
Vnas sedabit tumidas. dentisq. dolore.
H. disinteritus poti iunat raliacos.
Pelu' hac tepida dolor auris si foueat
De cortas ei' radices ualidoq. aceto
Et tuta splem supaddita sepe tumet
Quis nō modicū repmet sitando tumore
Cū uino ul' aqua radiciū cortio facta
Menstrua restingit potu. lapidesq. repellit
hec eadē iunat ycticos. suspēsaq. collo
Illius radix strophas nasti prohibebit.

Capitulum 66^m De Lolio.

Humeneris noctuā Loliū gweais vocat herbā
Quā nū dicunt vulgari more migellam
Canthos emūdat. passerina uulnera pingat.
Cum modico rasoq. supaddita tuta
Zeruas r lepras curat. cū pefectū dolore
Sulphure cū uino. purgamentūq. columbe.
Admīscēs loliū semq. lilia prebent.
his iūgnis r cortā mezo supaddita strophis
Duzutiasq. alias mollet hoc cathaplasma.
Malsa de cortā cōmixto thure roroq.
Appmas coxe stulis quā uexat iniqua.
Parturēs mulier si se suffūmget illo
Asserit aut uentus deponere pondus.

Capitulum 67^m De Ciuta.

Rigida lenifere vis est natura ciute
Vnde necat gelidi potante morte venem
Qui prut hac herba cutis ei' sit maculosa.
Vnde genus ualeat p' hec signa probari.
Publica pena reis esse solebat athenis
hanc assūmī magos socrates fuit exaiatū
Qualē hoc fiat nō ex timo dicē nostrum

Cum nil quod noccat si quod iuuat est referendum.
 hac sipta si quis mon sit, pxiimas herba
 Sorte merui tepidum quibibat, euaditq; pichu
 Sz quae potui solet hec assumpta nocē
 Magnifice tñ apposta illa sola iuuare
 Estinas tñ iuuat epi feras canlor
 Si fons attritis folijs sic opta uidentur.
 vel si sit eius circūlita lina succo.

Hac q; pellentur succo ignis. et expta mordax.
 Tradit anasilans si succo sepius eius
 Virgo linat mamas sibi uti gescere pmm
 Inapient medicas semp stantesq; mane
 Lac contrita urēs mams supaddita sicut
 Extiguit venere fluxu q; semis eius
 Si pecten tuta cathaplastmata sepius illa
 Argento spume cōmstans hāt aduipi
 Apponas calidū cathaplastma salubre podagre
 Et p se tali multum predesse probant.
 Singuli an memores nocui quentūq; calore
 Apposta tuta poteris auare cūta.

Q Caplin qd' r. ulum de basilicane.

Andida micomis spēs sic nepe uocata
 Erecoz ligna dicunt qd' an q; basilicane.
 Longa nobilior et utilior ē amatis
 Lecta coquant aqua cui sit ps tertia melhs
 Addita cūcta coquant. donec decoctio spissa
 Sit quasi mel. varios sic obuet ad vsus.
 Sumpta facit somni. tūssim fugat. abstinēt alim
 Vocales uene bñ reumatisma sicut
 Eiusde tenebris opm faciunt capite llig
 Sic equidem donū. toseo miscebis olino.
 Unge caput. mltis sedabit his dolō ois
 Et solet ha unguen somni pstat quiete.
 Predictis admiste rion redolentia filo.
 Auris arabis li infundendo dolore.
 Hoc q; semineo cū lacte et rocoq; subacto

Vnguendo calidam poteris sedare podagram.
Antea suppositum solet h adducere somnum.
Istud idem solo prestare putat odore.

Expliat adacer de virtutibus et viribus herbarum.
Inceptum die lune 17° Junij hora 12^a. finitum die jovis
27° hora 1^a eiusdem Junij 1493. Felicitet Amen.

Chalchocumpl. B.

Carminc.

In capitulo in versibus exametris de virtutibus et potentia spiritus
sive aromati. **Capitulum primum de pipere**

Quammina iam dictis aliqd vulgaribus herbis
Nunc spiritus illas quas cunctis in prope notis

Ullus vendendi fecit temptabo referre

Atque piperis quod notis ipsa coquina

Uam medicinali facit. Vires puto discutendis.

Virtutis scire, calidumque asserunt esse

Tertius illi quid concedunt hinc in utroque

Tres sunt hinc spiritus. Album longaque, nigraque

Sed quia ita gemine medicis tantum modo note

De specie magna dicam quidam mihi nota.

Cruentum ut exatit sumptum cum melle iugatum

Idem digestum stomachi reconditum manabit.

Morsus pestiferos curat, faucibus tollit.

Pectoris curat vixit piperis quod illis.

Quia monere solet fignis prodesta febribus.

Comperit febre si sumit ante hemerem.

Cum lauri bacis, vel cum folijs bene tatis.

Cum mero repido potum terminat sedat.

Et resinit scrophas admixtum cum pice dura.

Et siq. affusum recte quod iungit illis

Quae purgare solent oculis caligine dempta

Admixtum mero maculas cathaplasmate delet

Stercoris humani exusti pulvere tuto

Ana nigra piper sic et supradicta canas

Expti nihil valens si puluere dicant.

Nemo potest omnes piperis describere vires

Namque piper ferre medicina cuncta requirit.

Antidoti solet phosie phryzibus addi.

Hic puto tam paucas laudes de simplici dictas

Quod sit numeris huius digni laude medellis

Capitulum secundum de pice

Et piceum calidum, sicut quod quartas in ipsis

Est gradus, excauat dentes si frigidus humor

Ua hinc huius patiens, teneatque hinc ore.

Et uiuat admixto si gargarice aceto.
hoc q̄ modo tamidam reprimit de flegmate liquis.
Sic vna reprimet humoris pondus pressum.
Et multis alijs uicis sic subuenit oris.
Non modici prodest sup̄ius cū melle caduā
Ex oleo de quo coquitur si corpus unguas.
Ante febris motu tollet mirumq̄ rigore
Sassus collo pueris prodest ille caducas
Dz a solo fluctuare fertur odore
Sicq̄ lenare solet mōbūq̄ membra resoluunt
Remi sepe graue fugat vnguen tale dolere
Mira sentit op̄e palitans iude punctus.
Non leuiter manibz fuit si sepe fucatus.
Vngue si totū corpus mulcebit isto
Laiges p̄ poros sudores ducat aptos
Membris solet h̄ quēuis curare stupore
Et corpus suare p̄t a frigore tutum
Et medicamento soluet tetanis ista.
Tantūdem prodest si tutum sumis olino
Sicq̄ faciendo locū que vis medicina p̄ungat

S Caplin 3^m de Sizzibie

Sizziber atq̄ Piper Equales in mediana
Dicunt hac causa. taceo de viribus eius.

S Caplin 4^m de Cimino.

Assē putant media siccū candēq̄ ciminū
Tertius est illi gradus i virtutibus illis.
Assumptū quorūq̄ mō de pellere tradunt.
Viscera nexantē ventū. stomacūq̄ exquante.
Et digerunt i stomachū caloremq̄ calorem.
Et fluxū ventis in aceto itūq̄ coctum.
H̄ orthonoris mirā prestare medellam
Expti dicūt cū pusta sepius hantūm
Atq̄ uenenosū cum vno morsibz ipm
Prodest op̄em. tutūq̄ fabe cū polline mixto
Velle repente solet testes canare timentes
Appositi. sicut cum pusta mista sup̄tūm.

Dicunt pallentem dare mansum sepe colorem.

Capitulum 6^m de Galenga.

Legione stomachi sumptus galenga resoluit

Et si flegmas sunt corroborat ipm.

Melius uento sumptus fugat interiez.

Vim digestiua uiuat h. colicisq. medet.

Ore no medicum malus commedat odore.

Augmentat sumptus ueneris remig. calore.

Capitulum 7^m de Zedoaria.

De pte sumptus zedoaria obitare ueneis

Affirmat. et reptiliu morsus leuat haustum.

Sumptus confortat stomachi. ructusq. lumbrey.

Comonet. et crebro fastidia repmet usu.

Antiqui stomachi dicunt curare dolores.

Illu si patiens ieiunio malitiet ore.

Et sic infectas sensim uoret ore salina.

Lumbricos ventus depellere de haustum.

Alat que faciunt fetore pellit ab ore.

Et minimu bibiti uim depellit odorem.

Capitulum 7^m de Ananomo Garlofere.

Artrophila dicunt calidu. siccusq. secundo.

Esse gradu. Jecur et stomachi corroborat haustum.

Et fere cunctis ualeat interiez ipm.

Vim digestiua mte uiuat. abstinere aliu.

Accendit uenere si dragme pondere tritu.

Potatu fuit cum uacuo lacte recenti.

Vim memorie cerebra confortat sepius haustum.

Capitulum de ananomo.

Anama tres spes dicunt hic. sed huius

Est phlosa magis q. subtilis habetur.

Et que plus medet multa dulcedine liquis.

Humores stomachi siccant. corroborat ipm.

Et facit acceptas ut digerat otius escas.

Sumptus curat epaz. lotuq. et mestana purgat.

Humida tussis eo sedabit. atq. catarrus.

Udropisis spem em p. lent. ampiana nom.

Sumptus non modicus repūnit venūq; dolores.
Repatū mōsus curat, si iungit illud.
Quē curant oculos humectos siccāt aq̄s soa.
Attatū bñ si forā mīlētū accitō
Libeat appositū tetra lentigine uultū.
Sicq; iunat mōbū qui dūat ab epate nom.
Cossa magis spēs fluxus emorrovda
Etangit aqua gelida bñ si trita bibat.
Tpie quo nudum patiens ieiunia soluit.
De spē geminas hac qut pōtē dragmas.

Caplm 7. de Costo.

Qui sunt gemine spēs. Quis una culensq;
Est et amara nimis. hec idica dicit ēē.
Altera uo leuis, nec amara colore sub albo
hanc arales mittit. prior utilio medicine.
Vna purgant elus obstantia pellunt.
Splen repat curat, latens curare dolore
Dicit cur uino tepido si sumpsit eger.
Avenstus purgabit si se suffumiget illis,
Semina. sic etia uulue sedare dolore
Dicit, aut ex his sibi si pessima subdat.
Lumbricos pellit. purgat lentigine uultū
Sitato cu melle linat. venerēq; nouē
Dicit, si fuerit cu multa supia tepent
Ex oleo costū quo coctus illine quēms
Ante febris tipū, recedes a fagore tutū
Subuenit h̄ scias. m̄basq; tumētibi vnguen.
Antiquū vulnus cito curat puluis eor.

Caplm 10. de Spica Indica.

Sse gradu pmo calida. siccaq; pū
Testant spica que dē indica nardus.
Confortat potata uerz stomatq; dolores
Mitigat, et renes illius apozima purgat.
Icterus pcedit. necius hamoibi obstat
Quos caput ad pectus tñsmittit sepe pū
Puncturas auferit i morsus intencos

In stomacho clausum, solet haustibus pellere uentus.

Ad tunc nimirum restituit subeluta fluxum.

Cum gelida si det aqua sedare tremore

Dixit huiusmodi, et nausea sistit inde

Excitat huiusmodi uenter cum saepe sumpta liquore.

Duritias et tunc elixatuna resoluit.

Eius somno per partes inferiores

Lumina uel tepida foucant sepius illa

Affirmat acui primumque libera reddi.

Palpebre palli bene confortantur eadem.

Capitulum XI^{um} de nardo celtica.

Est nardi species que celtica spica uocat.

Celae tantum quod nascitur in regione.

Omnia que nardus ualet indica de ista

Posse, licet uires uideat huiusmodi minores.

Capitulum XII^{um} de thyme

Theophrastus calidum siccumque gradu dixere secundo

Lumina clarificat lacrimo si soluit oculi.

Contant, uel cum ferreo lacte tepenti

Acui cum uino tritu, pice lacteque mixtis

Vulnera papue curare recentia dicunt.

Pinguis prius mistum medicabit uestis

Admixtum panacea decurrit uulnus.

Thus bene contritu uinoque tepente solutu

Affirmat auris multum posse dolentem.

Tritu cum creta amolea sicque rosato

Admixtum mammae dicunt curare timentes.

Nil credunt emeptoricis magis auxiliari

Admixto uino si sumat uel aceto.

Thus cum lacte recens muliebri si supraditas

Vulneribus fieri forte que uidentur in ano

Aut alio quocumque loco, medicabit illis.

Hinc aloes unguens, lacrimique albamis omni

Sic ut sit spissum secte supradito uene

Aut hinc uulneribus nimio que sanguine manant.

Nec solinas nisi cum credas diuina coisse

Si sit opus medicamen idē supradde prius.
Donec firmū ualeat solidata cicatrix.
Affirmat meli' nil sistere posse cruore.
Vim memorē cerebri pprio o'fortat odore
Organo tūcto si q's cōmāstet ipm.
Humōes natos capitis p' spūta repellit.
Allenat ista grauis capitis purgatio lēgna
Ansīs aut anatis, m'xta pinguēdie thūri.
Et cathaplasmā ualēs m'bris q' lebit ignis.
Caplin 13° aulmū de Aloe.
Sunt Aloe spēs gemine q' subtrib' eque
Dē. 7 magnas hēt ī medicamē vres.
Vallor piceo q' fracta colore uidet.
Flegmata mūdificat. Stomachū. caput. articulosq'
Lenit humore nocuū purgando p' aliū.
Vtēros purgat. iecoris uinat infiora
Vuln' qd'q' recēs putredie purgat ab oī
Illis īiectis puluis siccando q' sanat.
Precipue veretū cluat ī testiculorū
Vlcera arazi ut uulnera puluē tali
Si soluat' aqua uinat apostema labroz
Et naris sup' app' sitū necnō oculorū.
Lūorēq' fugat sic circa lūia factū.
Acuū uino miscens oleoq' rosato
Vngue dōlēs caput a fronte ī mīe uinabit.
Vngue prurit' rēdabit' h' oculorū
Confortat retinetq' pilos q' scāmq' cadentes
Ligū. gingiuis itis q' s'buem' oris
Si fuerit eo cū uino melleq' trito
Ite sup' p' se uētē nō soluet acutē
Esse enī stomacho putat vrbasine aptū.
Cum ledant illū solūctia cētā uentē
Illius gēmas cū mulsā sumē deaginas.
Idem p'cepit. colerā sic flegmaq' purgat.
Vnaqua q' die post cenā sumē dicit.
Vtile oēs eius puluēs binasine recentes

Cum suo caulis formitan ut fabi q'rossas
 Aut acer. humores neros cu stercore purgat.
 Non corrumpendo itomaci nec inde faciendo
 Purgatus pillulis fuit qui sepius istis
 Vix unq' capitis uexabit ille dolore.
 Et nihil est cuius mihi crede salubris istis
 S'uo duri vis solue largius alim
 Partibz est gemis pars admiscenda terendo
 Vna diagredij sic apta solutio fiet.

Expliat Mater de proprietatibz
 seu virtutibz virtutibusq' sp'z
 Inceptis die lune 27 horu
 13 Junij 7 Antio eodem die
 horu 28 493. Felicitat.

./. Chryseforu l.

Si vis cognoscere utrum sit
 defectus utrius in muliere q' mulier
 no possit concipere. Accipe duo vasa
 fictilia. 7 impolito ordeo mingit
 in ipis vasibz. quilibet i flum
 vas p se. 7 p mittat stare p decē
 dies. Et cuius g'ni no germin-
 nauerit. ipius erit defectus.

De monitione medicorum

Nos frustra mortalium
gen^{us} ad regendum morum
corporum sanitatem officina quorum
repetina nostra non lateat. et ut
salubria appetere. omnia cautius
vitae possimus. huius monitionis
qua sepe salutem humane subimus
studiorum saluos quam huius hec
quod bone valitudinis ostendit ut
dilatet nos vero per quam fami esse
possimus.

In mense Januarii 33 et tempore
tunc bibere debet. et sanguinem non
debet minui. et potiones et
frigida bibere. relectuarius ad
cale facere debet. et stomachum accipere.

In mense Februarii semper apertum
debet bibere. et de pollice sanguinem
minuere.

In mense Martii ceruisa et delecto
dulce bibere. et Agrimonia et
radices sectas. et canes asias
manducare. Balneo visitare. et
soluere uetus non accipere. quia
frigidum generat ipsa solutio.

In mense Aprilis Petronia et pimper
nella bibere. et sanguinem minui.
et solutionem uetus accipere. car
nes recentes manducare. calido
visitare et per dolorem stomachi et
unguentum calustias purgare.

In mense Maii Absinthium. semine
marati bibere. Et iuena epian
ta iacere. et potiones ad soluendum
accipere. Cathaplasma capitis

imponere. et oculos turbulentos
sanat. urinae curat. olera frigida
usitate et agnumia. et postea calida
bibere. et siue ut frigidis licet. non
de illo diali caput nec pedes et
manducare.

In mense Iunii aqua frigida bibat
iunior calice pleno per colera rep
mendat. ceruisa non bibat. aqua
cocta usitate. lactucas non mandu
care. salina et samia bibere.

In mense Iulii apertum bibere. et longe esse
a uento accipere. quia a cerebro humore
peluat. et sanguinem non minui. non
potiones ad uetus accipere. Salina
ruta et apertum.

In mense Augusti pulegium bibere et
aceto et selino bibere. maluas et
caules non manducare. quia colera
nigra nutrit.

In mense Septembris coctum et malua
bibere et lac caprum et uinum ueni
non bibat per sanguinem dulcorandi
et pulmonem curandum.

In mense Octubris garofoli bibere. et
vacuos et multum usitate. quia
soluere corporis sanat.

In mense Nouembris aniamomum bibere
balneo non lauare. quia tunc tempus
sanguinis coagulat. et de calore
humores mouet. uenas epaticas
iacere. genus ventosum
imponere.

In mense Decembris spiritus delecto
bibere et studio huius corporis. et huius. quod
omnes eas eo tempore secta sunt.

Expositio supradictorum

Expositio atque ordinamus
quater per unumquemque mensem et tempore
potiones de herbis sic huius optimi
transfere ad bibendum. quia totum
et corpus saluum reddit. caput
demum et pectus. omnia interiora libera
custodit. per omne tempus sibi optimi
et detigit humores. Cuius compositio
hoc modo fiat.

In primo mense martii mitte
herbe saline 2 ss. pipis. 3. ij. cina
moi. 3. ij. gar. 3. ss. mel optime
disponitur. fialis. ij. Vinus
forte quinti pl. inerte potes. fialas
xxx. et sic ut mos est. ut per tota
transfere sit potio ad bibendum. et
de die in diem ieiunium bibat. vel
post cibum. multam salutem operatur
in corpore. In toto mense sic puge.

In mense aprilis mitte in hac
potione herba absinthii. sic super
ponderat. et hinc secum per totum mensem.

In mense maii mitte in hac
potione herba. sic super ponderat. et pig
menta et mel sine vinum mitte
sic super ponderat. et hinc secum
per totum mensem.

In mense iunii et iulii mitte in hac
potione betonica. sic super pon
derat. et pigmenta et mel sine vinum
super prenotatum est. et hinc secum
per totum mensem.

In mense autem Augusti mitte in
hac potione radice plantaginis. sic
super ponderat. et pigmenta et mel.

Vinum ut prenotatum est. et hinc per
totum mensem secum.

In mense autem septembris mitte in hac
potione agrimonia. sic super pon
derat. et pigmenta et mel sine vinum. per
super prenotatum est.

In mense octobris mitte in hac potione
herba. quoniam folia sic super ponderat.
et pigmenta et mel sine vinum ut super
scriptum est.

In mense novembris mitte in hac
potione herba de mille folio. sic
super ponderat. et pigmenta et mel
sine vinum sic super dictum est.

In mense decembris mitte in hac potione
herba de spino albo. sic super
ponderat. et omnia pigmenta et mel
et vinum. et reliqua ut supra.

In mense Januarii mitte in potione
sanna. aut pilegri. sic super
notat.

In mense Februarii mitte in hac potione
battas lauri. siccas. costum. gum
m. fol. sic super ponderat. et
pigmenta et mel sine vinum. ut super.

Oleum nata frigidum est et
humidum. Sucus et sic adlati sunt
ventrem purgat. corpus infundit.
et frigidat. phisima pigra est.
maturas nutrit et infundit. et
ventrem albrigit. Sucus ex tanta
bro levis est et ueterem percurat.
Sucus pulvere qui greci alficā
appellat. infundat et urit.
arguit. Quous alia infundit et
nutrit. ueterem percurat. Sucus

orize minus infundit. uenter
stringit. et uires dequirit. et nutrit.
Militio uetus solidior est. q[uam]
oidei. plus nutrit. s[ed] uentrem
stringit. s[ed] et suavis est. Panis
mich[alis] siccatur. et uenter parat. et
Panis ex fermento lenior est. et
ventre suauis parat. Panis azim[us]
i. sic fermento plus nutrit. et min[us]
uenter ducit. Panis de ordeo
stringit. et infigidat. et uires potet.
Panis de alfica. plus nutrit
et t[er]tio. et min[us] uenter parat. Pa-
nis de adore. i. feruente fortis e[st]
nutrit. et min[us] uenter parat.
Omnis panis q[uam] min[us] coq[uitur] plus
nutrit. panis calid[us] co[m]p[er]it. exiccat.
Bucelat[ur] co[n]fortat. et extenuat.
Panis fagid[us] min[us] exiccat.
Pultes ex farina candida plus
nutrit. et pl[us] uenter parat.
multo mag[is] si sero fiat. Pulter
ex farina co[n] nutrit. uentrem
stringit. Pultes ex oleo et melle
cocte nutrit q[uod]d[am] s[ed] ledit. et
ventre parat. Siligo radice
fortit cocta nutrit simul. et
ventre parat. Suc[us] ei[us] infundit
et infigidat. Trita farina r[ati]o[n]is
siccior. et min[us] uenter parat.
Lac omne nutritiuu[m] q[uod]d[am] est
excepto bubuli q[uam] g[ra]ue e[st]. ad
indigestione[m] aet[er]is stringit. Lac
caprinu[m] recte lenio[rum] e[st] uenter
parat. Lac ouinu[m] s[ed] et. Lac
equi[nu]m utile e[st]. Lac asine pl[us] oib[us]

nutrit. et uenter purgat. et uires
multas acquirit. Lac caminu[m] i[n] san-
tibus e[st] magnu[m] tutamentu[m].

Lupini calefaciunt et nutriunt.
et s[ed] digestibiles. et uenter delinunt.
Cicer uenter uiriditatem procreat. et
Pisum uenter parat. Sisama sicc[us]
inflammatione[m] facit. uenter stringit
membra i[n]pinguat. Sisama i[n]fusa no[n]
tanti uenter stringit. s[ed] inflammatio-
nem facit. et pinguedine[m] corpus
facit. Saxeolus uenter uiriditatem
parat. Lenticula stomachi dolet.
uenter stringit. Cicerula uenter
parat. et stomachi inflatione[m] facit.
Papauer nigru[m] uenter stringit.
Papauer albu[m] nutrit. et uenter
procreat.

Hab[itu]s integra nutrit corpus. et uen-
trem stringit. inflammatione[m] facit. et
flegma desiccatur. Saba fructu
nutrit. uenter parat. et timor[is]
oculis magnu[m] remedi[u]m e[st].

Omnis animalis diuisio[m] agrestia
et i[n]uestria sicciora s[ed] h[ic] q[uam] in
domib[us] nutrit. Cetera uiriditatem
que uino adiunt. et siccant et
nutriunt. et calefaciunt. Oxymia
nutrit. co[m]p[er]it. sed minus
calefaciunt. Carnes uo[rum] fuisse
condite. et recte corpora desiccant.
et tenuat. Venter sufficienter
parat. Bubula fortis est. et
minu[m] uenter stringit. et stomachi
humores superfluos abstergit. et
sumit fortitudine[m] et g[ra]ue[n]tine[m] sua[m]

Vitulina min' qdem. Istamen
sili. Capna leuio' min' uetere
parat. V. leana. i. omnia. et
agnina digestibilia sili. plus
ueteres parant. Edina sili. ut
capina. Porcellina. garuma
ta min' nutrit. ventrem. rina
niz parat. Capreolum
agrestium maiora. sicciora sili
min' oibz. r uetere stringunt.
Cezuma maius min' oibz sili.
si uentrem stringit. Apna plus
nutrit. r plus siccatur q' copus
nutrit. r digestibil' e. Lepo
rina plus stringit uentrem.
mibra desiccatur r uina mouet.

Omnia volatilia natura sicciora
sili. quad' r uetere. eo q' neq'
uesicant ad uina seque gantes
ocellus beant. n3 salinas im
mittunt. Galian' sicce nature
est. r uetere strigit. Japarg
sili. Perdix r turdus siccior
sili. uina mouet. Columbus
mansuetus uentrem strigit. plus
nutrit. Galli galline. pullam
min' sili. siccior. uetere parant.
Galline rufice r anseres hu
midiores sili. r uetere parant.
Siccitula min' siccatur. uentrem
parat. Anates caccula. fo
langua. ut buriones huide
sili. r uetere parant. Stratio
min' infundit. r uetere parat.

Pisui natura aliq' sicciora sili.
ut e' conus. cocina. Dracon. r

Glancus omnes aspi. semper
leniores sili. r dlican qd otiosi sili.
os q' fluctibz r tepiditatibz adhi
tur. solidiores sili. canales hnt
r sili. dige stibiles. Pulipus et
sepiu uident' ee lenes. neq'
nutrit. r uetere parat. sed
oculis obscuritate adyunt. si
viscera eoz uetere deducunt. r
Anguilla grior e' oibz r min'us
siccatur. medicat' uetere dlicat.
Lupus uetere r uina parat.
r uigilans r solia sili. Pulus
siccior e' r uina parat. Mellus
lenior e' r uetere deducit. Aura
ta siccior e'. uetere strigit. sed
intiora uetere deducit. Nocei
humidior e' r uetere parat. Lo
casta r tumbi sili. sili. Sadeni
copus r detes siccatur r uina
parat. Scilla siccatur r uina
p uocat. Jgin' sili. uetere soluit.
Acerina siccior e' r uina parat.
Sauris r copedo sili. strigit.

Calidioru calidum est. r durre
tici. Dragaciz frigidum est. Cro
cum calidum e' r calastem. Ne
hloti egle e'. Salsian calidum
est. aculastem est.
Adurces calidum est. Liquiritia
frigida e' r dulcis. Spica nadi
calida e' r durretica. Spica
celtica r castia egle est. et
stiptica. Aloe calidum est et
diaphoreticu. itus catarticum.
Duzca calida e' r glutinosa. et

laxatima. Piper calidum est. et
catartica. Men eggle redireti
ca. Guta. amomum. calida
S. redireti. C. huius calidum
glutinosum. uastix m. catar
tica. tons torctica. V. l. p. e. q.
est. f. p. l. e. calidum. S. i. z. b. calidum
et catartica. Solui frigidum
tonectia. C. o. h. i. calidum est.
A. g. a. i. calidum est. Res. s. i. a. i.
frigidum. i. j. h. a. i. e. S. a. l. b. a. m.
calidum. i. a. l. a. s. t. i. a. i. e. S. a. p. i. m. i.
calidum est. Petroselinum calidum est
dureti. Dauci cretica calidum
et dureti. S. q. u. a. n. t. i. calidum
et t. m. a. n. t. i. est. V. r. i. n. e. q. l. i. o. i. b. z.
est. S. e. m. b. a. i. s. a. i. calidum est. et
aromaticum. E. u. s. b. i. u. m. ignem.
et catartica. e. a. d. a. m. o. m. u. m.
est calidum. C. a. r. u. o. f. f. calidum est.
p. a. m. i. a. s. r. a. d. i. a. s. calidum est. O. p. u. i.
frigidum est. V. l. i. b. r. u. e. V. l. i. s. i. r. i.
ca. amara purgatoria ut nec.
S. t. o. r. a. c. i. s. e. q. l. i. o. est. O. p. o. b. a. l. s. a. m. i.
calidum est. S. p. i. m. a. a. g. e. n. t. i. f. i. d. a. e.
C. a. m. e. n. t. i. h. e. r. b. a. calida est redi
retica. T. r. i. p. l. a. c. o. calida et dureti
ca est. A. r. i. s. t. o. l. e. g. i. a. calida est. D. e. d. i. o. s.
m. o. calida est. C. e. n. t. a. u. r. e. a. l. i. b. a. e.
amaratica. p. a. u. c. i. d. a. m. i. calidum
est. D. e. t. o. n. i. c. a. p. l. u. s. o. m. i. b. u. s.
v. i. t. a. t. e. l. i. n. i. s. R. e. s. i. n. a. f. l. e. n. t. i. n. a.
calida est. R. e. s. i. n. a. p. i. t. u. m. a. calida
est. R. e. s. i. n. a. c. o. l. o. f. o. m. a. calida
est atq. frigida.

Quodcumq. g. n. a. o. l. e. u. m. o. e. u. l. i. n.

calidi. et om. ad. e. r. i. s. s. e. n. t. i. z. b. a. i. r. t.
v. r. e. s. t. a. p. i. u. i. i. n. a. p. i. s. S. e. u. e. c. e. c. a. l. e.
facit. r. u. r. i. n. a. p. u. r. i. t. R. u. t. a. e.
calida u. e. t. r. e. z. r. u. r. i. q. p. u. e. r. i. t. i. t.
p. i. n. g. u. e. s. a. b. s. t. i. n. i. t. c. o. s. e. s. i. n. i. o. r. e. s.
p. e. r. i. r. u. m. a. c. o. e. d. u. c. i. t. q. u. o. d. i. f. l. a. n. t.
S. e. x. t. e. n. u. a. t. i. d. o. q. u. a. d. i. f. l. a. n. t. o. n. e. z.
e. x. p. e. d. i. e. s. e. n. a. i. l. i. b. i. d. i. e. s. i. f. f. i. c. i. t.
e. t. r. e. p. m. i. t. i. o. l. u. i. t. s. e. m. i. n. i. s. c. a. t.
o. i. n. a. A. l. e. i. i. c. a. l. i. d. u. m. e. s. t. f. l. e. g. m. a. i.
v. e. n. e. n. i. i. d. i. s. p. o. n. i. t. i. n. f. l. a. m. a. t. i. o. n. e.
p. r. o. c. a. t. i. c. e. l. i. s. d. r. i. u. z. i. o. d. o. r. e. i.
p. h. i. l. a. r. e. z. e. c. o. l. l. e. s. u. s. p. e. d. e. C. e. p. e.
c. a. l. i. d. e. s. t. i. c. e. l. i. s. u. t. i. l. e. s. i. t. X. e. n. t. e. s.
e. t. l. i. p. t. a. u. t. i. c. a. r. u. s. i. d. a. C. o. m. e. s. t. a.
i. n. f. l. a. t. i. o. n. e. z. p. i. t. a. t. f. a. t. i. d. i.
u. m. t. o. l. l. i. t. v. e. t. r. e. z. m. o. u. i. t. s. i. t. i. m.
p. u. e. r. i. t. i. t. f. e. t. o. r. e. o. r. i. s. t. o. l. l. i. t. C. a.
l. i. g. n. e. r. o. z. e. t. e. g. i. t. S. c. i. a. t. i. c. a. z.
v. t. a. l. i. z. a. d. h. i. b. e. n. t. R. a. d. i. c. e. s. s. u. t.
v. a. l. e. s. f. l. e. g. m. a. d. i. s. o. l. u. i. t. e. t.
i. n. f. l. a. t. i. o. n. e. z. p. u. r. i. t. f. o. l. i. a. u. o. e. o. z.
o. i. b. z. a. t. i. o. n. i. s. d. o. l. e. n. t. i. b. z. i. m. p. o. s. i. t.
p. l. i. t. q. u. e. r. a. d. i. x. i. i. e. m. n. o. u. e. l.
p. o. s. t. b. a. l. n. e. u. i. f. i. s. u. t. c. o. m. e. s. t. a. a.
q. u. o. d. a. n. u. l. l. o. u. e. n. e. o. p. o. s. i. t. n. o. r. e. i.
D. a. u. t. i. r. a. m. i. c. a. l. i. d. u. m. e. s. t. c. o. p. u. s. e. t.
o. r. a. e. x. t. e. n. u. a. t. i. n. i. t. h. e. d. i. f. f. i. c. i. l. t. a. t. e.
f. a. c. i. t. A. g. r. e. t. i. c. a. l. i. d. u. m. e. s. t. i. c. a. l. e. f. a. c. i. t.
r. e. d. i. c. a. t. i. r. u. r. i. n. a. p. u. e. r. i. t. O. z. i. m. i.
c. a. l. i. d. u. m. e. s. t. i. n. f. l. a. t. i. o. n. e. z. u. e. t. i. s. c. o. m.
m. o. u. e. t. d. u. r. e. t. i. c. a. e. p. r. a. u. s. c. o. r. p. o. r.
r. e. d. i. a. c. e. n. i. s. m. a. r. i. t. i. m. m. a. t. i. t. a. i.
v. i. n. o. b. i. b. i. t. d. e. l. o. r. e. r. o. z. o. l. l. i. t.
f. u. a. s. e. i. u. i. c. i. t. c. a. l. i. g. n. e. c. o. u. l. o. z.
d. i. t. e. r. g. i. t. R. e. u. m. a. p. h. i. l. i. t. s. e. m. i.

et hie bibitur melancolicis maxime
pdest. natibz applicati sternutamenta
prouent. Bleta frigida e ventrem
parat et uiuat. et uenenis suspi
tiois. et qd egerit. et p naes purgat.
et frigida hueret. elixatua uo qua
i senectate hie et mittet et ite. aut
flegmaticas et modice diaforetica e
si fortissia e. aut pficiendum aut di
gerendum e. ad alba lita e et nigra.
hie hie aliqd stipitica utitur. mag
i radiabz q nigra e. Blet calidum
uenter purgat. et uultus id lamp
iones i flatione facit. uenter m
citatur et siccatul it. Canles cale
faciunt uenter parat. Radix uo
eoz nimis uenter parat. Cucu
tu calefac. i fudit uenter educat.
Napa copra uapore mouet uentre
i flat. elixata uo et sumitur euz
podagras et pmoibz opulcat. am
ei elixa et comesta diuretica est
venenosis potioibz exaruit. uenter
stimulat. Inasa pti et a q f salu
et aceto coplitu digestice. et uisum
facit. Pulegui calefac uenter et
urina parat. pti expellit. et nauisea
phibet. Origanu calefac uenter
parat. est ac apuratori. et siccatu
riu et extenuatori. et calefecum
et nimia utute hie. Origanu at pti
pat aliqntulu stipitica utitur. Sa
uregia calefac et ducat nimis. et
extenuat manifestu. p qua re uri
naz mouet si potu dat. et torace
pulmoe purgat. et ore sputa expit

Amucale facit uentrem et
urina. et flū dpoit. Malua
hūda e. et uenter parat. et
putuban cale fac. et uenter
pdest. et calidum et urina
parat. Poru cale fac et reue
cat nimis. et par et splene
cuat q i ca st et stipitica.
torace et splenone purgat.
et naes yctice purgat. et
ad auram doletis ducit
fac. Lactuca comesta hie
uirtute customaca e. sonu
pstat uenter nutrit. lac
in hie purgat. elixa
coesta p customaca est.
No lota comesta stomac
medet. sem ei bibiti so
ma phib. uentre abthet
ipa uo sic qnt coesta cali
githet et lox i fert. Spag
uente et urina parat. et
tias i buet. uenter pdest.
panti spalagioibz et panti
uino elixi ore diu reuen do
re detuz mitigat. Sem ei
ad hec oia fac. phibet.
Vrtice si hie ut spagi ex stio
calce nimis flegma ducit
et dissoluit. Potulaca cale
facit et nauisea i hie
et detuz obligatioes dissol
uit. Potulago frida nimis
e hūda at hūdantes.
machi ad auram hie
et qd repunt reuma et

maxima colera & calidam
transmutat ea & alieata om q
litate sua nimis infundando
p qua car febriles iunat &
pl ab oibz illoraco iposita i to
tis v pndia i stupore detun
sanat ipa malheria. i suo ipi
sili. ut no solum extense apposi
ta sic expungit. i fridat. h ut
ipr herbe iugit atqz dat. p
herat q iheracu e diliteras
policacibz i ad mltres p flu
xu sanguis & sanguis reque
tibz. Soluaces q oz mltay ut ipi
sue. ulai calefaciut. i fla pr
vetrez dponit. **A**nixus cale
facit i dlicat nimis. h u di
uretic e q uetostate iucte
aputat i sic dolo melle fac
Semaulu cale facit qd i dlicat
mediocrit. i p u iuz pnat.
Quinata huida e. coq i me
vice h e. mutat coq forte na
lic aiandibz. **Q**ua iobilia
nutrit i iundit. i parant
uetez. **Q**ui mole pl e eu
stiaai q iobile. Caudu etia
oum. vitellu ei assu ad dolo
rem & loz mixto & zitoro. i
oleo roseo medet medicabi
recte misce ad dolores vel
odolomata am ad iatatem
pluat. **E**xus e galla aut co
stiaai abstinet uetez et se
soli frequet recte adhibet. etia
alboze & loz om doloze compestat

rtancibz pluit adu rty clausi
cadis eo q lemis sit. **Q**ui autel
tand efficacit refrigerat pot et
restu gere p amacolina ulmitus.
Casens mutat iudore fac iue
tre iugit eo q coaglo iugit.
Coagulatu bndulu oibz timonibz
medet supposit maxie ocul sic
uetez iugit ut bullu iplne
atorez facit q i sicut e. **C**ase
oum plus mutat. i mlt uetez
iugit. coq pignus sit

Conferne salis mirabiles

Istud sal faciebant sacerdotes et
semoes de egipto. i erat sicut
iuuenes. querat di no lutas.

Silens i m. pipis. i p. plegy
vispi. an. i. i. mlti assu i iugit
i m. i. i. m. salis i. i. i.
Et comedebat istud sal cum o
abo.

Pulvis pbanum ad loiz affa
cturatu q no pot coire cu uxore

Cortices de lignis q se iucem
iungit in ipso loco ubi firmant
de ipso tolle ipaz cortice i sicca i
fac puluim bile aqua pensili
Probatu est. **A**d co q i pnt i conu oim

R i senu vife. ossa i sary p sicoz.
miasm. galien. i mlt. i s.
tere om sil i da ei bile.

Et mulier concepiat.

A capse mulierum leporis asiam
tere eam. et in balneo fac stare
sedente mulieres. Da ei bibere
illius pulueris. Si in ipsa nocte
tacta sunt a viro sine dubio
capiet.

Et ames sic int^r virū & uxore

E puluerem de capite mulierum
in dabis in alio, aut in potu. Aut
super caput eius pone. Itaque amabit
mulierem, et filius uxoris vestre
erit mulieris que uult habere uirum, et

De muliere que uult hñe virum. 7
Vir muliere

Si portauit herba valeriani
nullū aliū videre uolet tamō
alē in tashā uertit.

Ad illos q^uo maleficat.

Si est puella Accipe argentum
vini & cera noua & pone simul
& postea pone sup caput illius
puelle. Vel i brachio ul' ad collu
& cito conuertet eam in uirum suo

Ad Colorem oculorum

Acipe ymundiez et pinge ei oculū.
veniet parietes affequentes ei
herba et ponet in mdo. et sic re
cipiet usque. Tu vero aspice
illi herba et osina ei

Ad morsu serpentis.

E Accipe folia de melo saluatiue ⁊ fo-
lia canane ⁊ tere ⁊ sic faciam cu
vino dabis. Et vide q̄ due ptes
sint succis ⁊ tra mmi. et folia
tuta pone in plaga

Sit Apes inerte in Vae.

E Accipe etiam et spica nardi et bacca
ut et fac idem puluerem et ipas cum
melle misce et abitus ipam vag
linas. Sato quod ubique cum
puluis replebitur ipam nas apertis
et te absque ulla labore.

Ad coeq. nō pōsūt tenē vrīnā.

E Cassia agrimonij. pullegij. et
nepite añ. maipul. j. bulias
cū aceto usq; ad tertiam. ibibe.
miseri prodest.

Ad pulicea,

E Coriandru fac macerare in
aqua rde ipsa aqua domum
spurge

Ad mortui Opente.

E Ad morbum spiritus ut cuiuslibet
aialis venenosus. Accipe gallinaz
vina. ⁊ pilla sibi amidi plummis
vunge cum quo supplecti morbus
Et si uideris gallinam mori. tunc
accipias aliam ⁊ fac sili ⁊ si illa
moriatur accipe raliā ⁊ plures
si oportuerit. ⁊ sic euadet.

Ad faciendum acetū

Accipe calicē ⁊ mitte in igne
⁊ tantū dimitte adō q̄ cūdestat
⁊ in aceto extingue. ⁊ si uolū
facē acetū de uino, calefac
calicē ⁊ pone i uino. Refrige
ratum, acetum erit. **Notu**

Si i firmi quē nō pōt dōmire. ut
scias si uiuet an moriat. Nepitā
Iulijani. capita papauis. ipone
flōn. Si dōmire uiuet. sin uō male.

**De lapide ymundinis. qui dicitur
Lapis celidonius.**

¶ Lapis celidonius inuenitur in utero
vridinis. Suntque duo genera.
Niger et rufus. Summe ymundi-
nellos ex mado eorum et cum brachia-
los turba eorum ne videant. Et hoc
fac sic ut perites eorum sit alio-
ge. Post nouem dies inuenies iudetes.
Aperi eos in albas. et dimitte sub
clino sole clarescere. Diligenter
quere lapides inuenies. Ruffus
panis lineo circumdatus brachijs
in breui sanat veticos et sanos et
laquidus. Niger lapis missus in
lineo cocco. vel tilecto tertianis
compestat.

Laxatiuum pro delicatis.

¶ Calefac aquam. et pone in ea oideus
et eleborum albus non multum pulsat
probatum est. et sic maneat per
duos dies. et nutriet ex illo ordo
gallinas per tres dies. nullas de
comedere. volens purgari. suauiter
enim purgat.

Ad malum virge.

¶ Accipe oleum oliuay. oleum lau-
rimy. et assongia ueteris. et par
farine frumti. misce misculum
et superpone.

Ad omnes derbedas.

¶ Sive pulueres de toleta colong
cum farina sicilis et par vim
albi. misce et superpone. Item

¶ Fac oleum de fumento. et cum
eo unge.

Ad scire notus.

¶ Accipe assongia ueteris et semen
canapi et farina sicilis et mel. et
omnia bene pista sumul. et hippo-
duni sanatur. Ite puluere de toleta
et totum et da ei bibere. dux sanatur.

Ad omnem derbedam.

¶ Accipe sulphur mortuum. 3. m.
sulphur viu. 3. m. argenti viu.
3. m. cere noue. 3. m. et omnia tere
bene in mortario. et cum lacte de
verro liquefacto misce omnia. et
potes operari ad omnes derbedas.
**Pro pueris qui habent gutta in pedem
que premit.**

¶ Accipe incensum et decoque in aqua
cum sepe moltoni. in octidie
abluat ei caput. dux sanatur.

Ad expellendum guttam.

¶ Accipe incensum. mirram. masticeam.
cinnum. et cassia. Et mel quantum
sufficit. que sunt terenda tere et
decoque sit. bene agitando omnia
cum spatula lignea usque ad
spissitudinem. et pone postea in
olla. Et de hoc unge bene in brachia
patientis gutta. dux sanatur.

Ad illos qui habent turpe faciem.

¶ Accipe sepium moltoni. argenti.
vium. et apium. et de omnibus fac
confectionem et unge.

Ad restringendum vomitum.

¶ Accipe olivam et pista et
dilte in praecum aqua frigida
et da ei bibere. Probatum est.

Ad concipiendum.

Accepe potionem ꝑ de yecapigra de theodiron. ꝑo. ꝑ. olei lauram. de scam. ꝑ. De quibus fac quinqz tencas. quos mitte ꝑz quinqz dies in vultu cum fuerit dormituz In sexta nocte concubat cum uirgo. Probatum est. **Item.**

Accepe grana xv. diptami herbe et solue cum vino. da ei bibere. et m. cum cibis et concipiet.

Ad fistulas.

Accepe radicem agumoniꝝ reuelat eam hoc modo. **A.** In nomine patris qui tu te. In nomine filij inuicem te. In nomine spiritus sancti euella te. Et statim dicas pater nꝛ totam ante qꝑ proius euellas. Et ipam radicem liga in pane greco. et pone ad collu illius qui hꝛ fistula et statim liberabit.

Ad febricitantes. Haecora.

Accepe herba que de trifolium sed tm accipe de illa qꝛ hꝛ qꝛaor folia. et da bile febricitati. statim vel viridem cum inapit tremore. Probatissimum est.

Ad mensura prouocanda.

Accepe mentha prouocanda Res plura. Sueno fatorele herbe da bibere cur fuerit dormituz nisi pregnans sit valebit.

Ad eos qui mingunt sanguine in

Sanguinem mingentes. Ieiun bibite suam pentafilon cum aqua. et cum fuerit dormituz sibi.

Ut infirmus dormiat.

Conium totum coque in aqua plurima. Et sit quod pulvis. et inde pulvis patiens munge et fientuz et tunc pꝛa. et supꝛiam capitis. Si uo non exata fuerit. Accipe mentam trita cum aceto distemperatam. et in radibus applica. Sit etiam iterum tamen.

Ad plagas apicandas et sanandas.

Ad plagas apicandas purgandas et sanandas et dolore remouendum. et canes motuaz auferendum. **R**ecipe suam ebull. absinthij. summatum rubi. qꝛ facit morulas vitice maioris. apij. an. coctum in uinum. et albumen ouoꝝ. vni galline. et farina filiginis uel amulibet qd sit ad tenacitate. **C**onstituitur uerit sic. Succo predictos et cera pone in uase et coctum agita donec sit tenax. Si plaga profunda fuit impone sup panem donec sanet. **S**i minus desiccat cum iucco apij uel solatri poteras molli ficare.

Coque anguilla et collige adipem qꝛ supꝛat. et de gallinis et asibz inie sile.

Succi iulue. rute. absinthij. et ceteris. lingue carnis.

Recipe farina filiginis. suam absinthij. olei. olei. allingia. porcinam. ueterem. mel. qꝛa. sufficit. hꝛ. vide muta.

Item Betonica sanat et tollit dolores et mundat.

Queda regla consen paly mias

Quoniam medicus puerum esse dicitur diu ag-
erit egredis capere potuisse in istis
nabim' urie diuinitas apphena. 7
nati nos uris cogit. q' que sunt
eunt tales solitos huius. 7 tales fac
egnes. Ergo breui' exponam
cor' tpi atq' diuinitas. maxima
sanguis dnat' vere. Soleo' citat e.
relacoe autum. glacie' hieme.

Sate vicia colimitate sanguis
S. la uenit equ' q' ex alia ma' produ-
cu ubi colimitat. Sanguis sadanugo
des fac miaz. Soleo' reuira. mla colie
mgra. glacie' alba atq' pigne m.

Nuc vlt' radech e q' oporr' cogite
cas. ozuq' i' x' signa februi. Nuc
sciam' q' q' nales 7 q' spales. 7 q' t'
vere 7 q' no' uere. 7 q' t' 7 q' t'
ante. 7 q' t' siphies. 7 q' t' duplias.

Si m' ad huc rilld. vlt' egredis
Qualitas ap' huc egredis r'antitas.
Ex h. n. vlt' mien s'q' r'elicta

Deus egredis m' p'ualu dicit
maxie et pl' s' q' ex p'ualu' lene acit
7 soliditaz nate. gen' febr' p' m' p' p'
si fine assidu' lectiois r'elictum. nec
no' 7 alijs sigs q' m' d'cto p' p'at' i' p'no
stias p'bat' 7 futa an p'clat. h'ndant
ei t' 7 q' t' taate loquit' eg' tantes.
Solo' cell. vlt' 7 vlt' r'elicta m'at'us. p'
sine r'elictis scema cor' h'ndat. q'
diliget' h'ec oia i' eg' s' s' d' r'elicta p'
vt suam' m'at' felle q' tene. ul' q'
refuge d' r'elicta. ne fote h' r'elicta
eg' r'elicta ledam'. 7 nos m'at' p' d'ndam'

Acie 7 vlt' i' h'is ut d'ct' i' oib' eg' tantes
h'eg' r'elicta glacie' l'at' p'at' r'elicta. vlt' t'p'
em' t'p' r'elicta. tate 7 s' d'ct' r'elicta
nat' cor'. vlt' m' q' r'elicta. 7 r'elicta
necno' r'elicta. an cor' vlt' eg' r'elicta
an ex m'at' r'elicta. ex alio alio p'at'
an ex cor' r'elicta. acie. t' u. h' oia p'
derat' r'elicta. d' r'elicta. 7 r'elicta. 7 r'elicta
facias q' r'elicta. t' r'elicta. h'ec oia m'at'
que t' a b' r'elicta m'at' r'elicta. m'at' r'elicta
i' suo t'p' r'elicta. d' r'elicta. 7 r'elicta. 7 r'elicta
cor' r'elicta. m'at' r'elicta. d' r'elicta. 7 r'elicta
vlt' p'at' r'elicta. d' r'elicta. 7 r'elicta. 7 r'elicta
ad h' r'elicta. d' r'elicta. 7 r'elicta. 7 r'elicta

Motonos p'at' h' r'elicta. q' r'elicta
Ac m'at' h' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
m'at' h' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
s' d'ct' h' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
cel' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
die r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
vlt' d' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta

Vrina i' h'is r'elicta. p'at' h' r'elicta
h' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
tenet m'at' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
fuit. vlt' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
sua ai m'at' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
vero acie r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
tenet m'at' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
m'at' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
die. vlt' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
no' t' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
Si i' h' r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta
ce r'elicta. p'at' h' r'elicta. 7 r'elicta

de bono in male colore die cetera sunt
mutata motu: ut nra ostendit. Vana
calice colore in nebulis albis: si fuit
re: sapientia autem loquax, egnem
al motu: die de natura. Vana te
mino in nebulis lvis frenesim sine
motu: fuit. Vana alba si plura
egesta solone: febrie egnitudo oste
dit. Vana olei colore hns frenesim
aut spasma aut motu: dicit esse
vetus. Vana alba si se mutavit
apostea scelis uetura sua. Vana
turbolenta etiam: resider maxie si
sitas oia: inior fuit. spasma di
co pferunt: aut se mutavit. pro
certo siue dnta febre: et tiam
intra. Vana sbalunda aspuosa
aut vicia ut si cola ruffa maxie
si ex ipis coloris ruffa egnitudo fuit.
nra: motu: fuit. ex eode tpe ex
nra: eoz fluxit sanguis aqum
suo: hndis a solite: teneu se
vana fecit: diu pferant no se
mutavit. fuit. sicut teneu mntat. p
q frigue et fuit soluta no bona.
Vana si sudore si febrie augmto:
venit. hndis lara uine fuit. motu:
ata ostendit. Vana ruffa et spissa
mo laphito motu: ata ostendit.
Vana ruffa et spissa si sunt frequen:
egesta si capitis et scapulae fuit dolo
et auct: anzu obtus: fuit. etypo
andzio. dolore sensu it frenesim
futurum fuit. q frenesim n ista die
septi soluta fuit. yctiaz fuit. si
no fuit soluta et mazono si o

aduenient et nebulae non bone in
eade vana fuit. ex eadem frenesim
mouit. Vana alba naquosa et
nebulae: bonae hns et adores boni
supra scripta frenesim pntat. V
Vana alba et nebulosa et spumosa
no boni significat. maxie si et
ypocidia dolet. Vana laca sibi
si in imio egnitudo in uenibus
venit no bona significat. si in
die cetera fuit. aut post cetera
ipum eius egnitudo fiet
soluto. Vana nigra aut sudore
no bona signa inmore stato.
Vana purulenta maxie si frige
et lipositas et exulor: talis fuit
et sudor pntum supeno. emet
seru. spasma uetura mntat.
Vana ista si se abstinuerit. i.
no inuixerit. idolor capitis cu
sudore corporis fuit. et spasma
ventura tantu: dicit. Vana
vanz colore hales. et non fuit
digesta. vel si colore urine aial
fille fuit et vana. que missa
in calice cito resedat. vel fuit
habundans. et insonnietas ad
uenient. et spasma significat et
mortem. Vana turbolenta sine
nebula no bona esse. dicit.
Vana nigra aut lunda. non
sine penalo cut. Vana rura
et spissa colorem eius egnitudo
dimo. motu: ostendit.
Vana tenuis et maxime si
cola capitis et scapulae et

in semine fuerit fenestum
punctum. **¶** Mulieribus autem
hec talia signa mortis ostendit.
¶ Urina tenuis et chylatica si as-
perum fuerit facta. statim dolores
dicit. **¶** Urina spumosa super
scripto pro casu si se mutant
febris eius, fiet repetitio. **¶** Ur-
ina spissa et colurata i augmentum
febris si fuerit, mortis significat.
¶ Urina nigra per uarios colores fre-
quenter mutata in nebulis non
bonis ueluti conuulsis et sepius
frequenter colore nigro uersa
fenestum cum morte significat.
¶ Urina nigra et tenuis cum capite
examedine, fluxu sanguinis ex
naribus ueterum manente dicit.
¶ Urina nigra et uulsa sudore et
colore ypodindio. mortem
nuntiatur. **¶** Urina tenuis et boni
coloris frequens et malum
egesta, maciosa, et solutioem
equitidinis. si apostema in
interioribus suis fuerit. et
per uentris solutionem equitidis
casum ostendit. **¶** Urina alba
et turbulenta et non composita
aliqua dolorem cum periculo
significat. **¶** Urina nigra et
spissa, non boni coloris, si nullus
ueller fuerit dolor, mortis signum.
¶ Urina nigra et tenuis et aquosa
si estimatio fuerit cum fastidio
et turbatione sensum habuit.

et non recte intelligat, aut lo-
quatur, et malum non de se mor-
tem ostendit. **¶** Urina quidem si
veluti floridum et sapientem
habet fenestum primum dicit. **¶** Ur-
ina luada valde fenestum ueluti
dicit.

In febribus et reuerentia.

¶ Urina nigra quartana nuntiatur
urina nebulas suas hinc mar-
nosam dicit. **¶** Urina nebulis coli-
ce. **¶** Urina in equitidine m-
acuta tunc dicit. **¶** Urina que
et rursus hinc. nebulas quasi
sanguineas et tenues sintesim
et non mali indignationem dicit.

¶ Urina flamminea si aperit si aut sol-
iditas liquida et ad digestionem
perit signum. **¶** Urina alba si forte
se in male colore mutant per
nuntiat mortem. **¶** Urina tenuis si
post casum uenit a loco plegma-
uent tepore. repetitio autem si
egressus fuerit. **¶** Urina tenuis si
male colore post casum mutant
et his qui patitur prima etne fiat
et attractionem corporis significat.
¶ Urina aspera si post casum fuerit
habetem febribus iterum demonstrat
egrotantem.

¶ Expliat quicquid in inuenire
potui ad sciendum. Die Venere
4. Julij. v. in festo gloriose Marie
et martiris Margarete. heri
15. 1473. **Christoforus. S.**

Rubrica.

Hec it capla designata qd
potest fieri in quo caplo sit
nomen cuiuslibet herbe. Unde
videndum est qd capitulum
tractet de ipis herbis que
continentur in hoc libro.

- Caplin p^{ma} de artemisia
in folio p^{mo}
- Caplin 2^a de abrotano
in folio p^{mo}
- Capitulu 3^a de osinthio
in folio p^{at}
- Caplin 4^a de verica
in folio 2^a at
- Caplin 5^a de Aleo
in folio 3
- Caplin 6^a de plantagine
maiori in folio 3^a at
- Caplin 7^a de plantagine
minori in folio 4
- Caplin 8^a de violis
in folio 4^a at
- Caplin 9^a de aristologia cirtres
It spes in folio 5
- Caplin 10^a de marubio
in folio 6
- Caplin 11^a de ysepo
in folio 6
- Caplin 12^a de yndi sine gla
tioso in folio 6
- Caplin 13^a de enula ul elemi
in folio 7
- Caplin 14^a de oipio in folio 7^a at
- Caplin 15^a de althea sine

- maluauisco in folio 7^a at
- Caplin 16^a de lupia. i. salu
in folio 8
- Caplin 17^a de aneto
in folio 8
- Caplin 18^a de betonica
in folio 9
- Caplin 19^a de samna
in folio 9
- Caplin 20^a de porro 7 fo. 10^a at
- Caplin 21^a de camomilla
in folio 10^a at
- Caplin 22^a de nepita
in folio xi
- Caplin 23^a de pulegio
in folio xi at
- Caplin 24^a de femulo
in folio 12
- Caplin 25^a de acetosilla sine
salazela in folio 13
- Caplin 26^a de barbaueis. i.
semperuue in folio 13
- Caplin 27^a de portulaca
in folio 13^a at
- Caplin 28^a de Rosa. i. fo. 13^a at
- Caplin 29^a de lilia. i. fo. 14^a at
- Caplin 30^a de ianicegia sine
scadezia i. fo. 14^a at
- Caplin 31^a de ligustico sine de
leustico in folio 14
- Caplin 32^a de opuncia. i. male
silueti in folio 15^a at
- Caplin 33^a de terefolio
in folio 15^a at
- Caplin 34^a de iuphor sine
adribest. i. fo. 16

Caplm 3^m de coriandro.
 in fo. 16°
 Caplm 36^m de Nasturtio.
 in fo. 16° at^o
 Caplm 37^m de cruce. i fo. 17°
 Caplm 38^m de papauere
 in fo. 17°
 Caplm 39^m de cepis. i fo. 18°
 Caplm 40^m de lingua boum
 sine linguosa. in fo. 18° at^o
 Caplm 41^m de sinapi. i fo. 18° at^o
 Caplm 42^m de caule romana
 in fo. 19° at^o
 Caplm 43^m de pastinaca
 in fo. 20° at^o
 Caplm 44^m de origano.
 in fo. 20° at^o
 Caplm 45^m de Serpilio.
 in fo. 21°
 Caplm 46^m de vulgagine. uel
 assaro. i. bactara. in fo. 21° at^o
 Caplm 47^m de centa. i fo. 22°
 Caplm 48^m de lactuca. i fo. 22°
 Caplm 49^m de menta. i fo. 23°
 Caplm 50^m de ciperu. i. quachte
 le. in fo. 23° at^o
 Caplm 51^m de proma. in fo. 24° at^o
 Caplm 52^m de barico. sine bara
 in fo. 24°
 Caplm 53^m de senectione. i.
 crepo. in fo. 24° at^o
 Caplm 54^m de cehdonia. q. faat
 lac gual. d. i. in fo. 24°
 Caplm 55^m de centauria. in fo. 24°
 Caplm 56^m de lingua colubina

vel dragontea. d. hba. hiffera.
 in fo. 24° at^o
 Caplm 57^m de caylido. i. gnum
 guetta. in fo. 26°
 Caplm 58^m de electro alba
 in fo. 27°
 Caplm 59^m de electro nigro
 in fo. 27°
 Caplm 60^m de b. lena. i fo. 27°
 Caplm 61^m de caramadia. sine
 cancheos. in fo. 28°
 Caplm 62^m de manzeola. i fo. 28°
 Caplm 63^m de fusquiamo. i. del
 tamentata. in fo. 28° at^o
 Caplm 64^m de malina. i fo. 28° at^o
 Caplm 65^m de lapasto. i. parotela
 in fo. 29°
 Caplm 66^m de lolo. uel. ingella
 in fo. 29° at^o
 Caplm 67^m de aruta. i fo. 30° at^o
 Caplm 68^m de basilicone. i fo. 30°
Explicit Rubrica de herbis
Nunc incipit Rubrica de medicis
sine de aromatis et speciebus.
 Cap^m p^m de pip. i fo. 31°
 Cap^m 2^m de pucto. i fo. 31°
 Cap^m 3^m de zizibre. i fo. 31° at^o
 Cap^m 4^m de cinno. i fo. 31° at^o
 Cap^m 5^m de galaga. i fo. 32°
 Cap^m 6^m de zedaira. i fo. 32°
 Cap^m 7^m de gniostilo. i fo. 32°
 Cap^m 8^m de anamomo. i fo. 32°
 Cap^m 9^m de costo. i fo. 32° at^o
 Cap^m 10^m de nardo. i fo. 32° at^o
 Cap^m 11^m de nardo altum. i fo. 33°
 Cap^m 12^m de thure. i fo. 33°
 Cap^m 13^m de Aloe. i fo. 33° at^o

Completum

